

Lármafa

2024/2025

4. szám

a pozsonyi Duna utcai gimnázium diáklapja

Radnóti Miklós: Június

Nézz csak körül, most dél van és csodát látsz,
az ég derűs, nincs homlokán redő,
utak mentén virágzik mind az ákác,
a csermelynek arany taréja nő
s a fényes levegőbe villogó
jeleket ír egy lustán hősködő
gyémántos testű nagy szitakötő.

Kedves Olvasóink!

Hát, ez az év is eltelt. Még emlékszem, ahogy a szeptemberi tanévnyitón az iskolaudvaron botorkáltam a tömegben, izzadtam a napon, és ismerős arcokat kerestem. Most meg nemsokára a barátaim körében újra nyilvánosan leizzadhatok, ezúttal a 2024/2025-ös tanév záróünnepélyén. Van ebben valami, ami egyszerre meglepő és romantikus. (Feltéve, ha a nap úgy dönt, hogy megtisztel minket a jelenlétével. Ellenkező esetben majd az arcunkat nyaldosó esővel együtt sírhatunk az elválás miatt.)

Viccet félretéve, tényleg csak úgy elillant ez az év. Egyszerre tűnik fárasztó ezer évnek és csak egy szempillantásnak. Mert ahogy Eszti is mondja az összefoglalójában (amit ebben a számban olvashattok), a Duna utcán rengeteg minden történt velünk: tanultunk, programokban vettünk részt, utaztunk, versenyeztünk... Közben néha azt kértük az időtől, hogy lassuljon már le, az utóbbi hetekben pedig egyre inkább vártuk, mikor lesz már vége ennek a szakasznak is. Eljött a pillanat: most.

Két hónapra (valakik örökre) búcsúztok az iskolától, a diákoktól és a Lármafától is. De hogy ne felejtsetek el minket, búcsúajándékkul összehoztuk Nektek ezt a számot. Így ha megunnátok a nyári szünet idillikus napjait, és a fejetekben véletlenül felmerülne többek között a kérdés: „Hogy hozzuk ki a legtöbbet a szünetből?”, „Vajon tudna-e a ChatGPT érettségizni?”, „Milyen filmet lenne érdemes megnézni?”, „Hogyan kerüljük el a dezinformációkat a Napunk hírportál főszerkesztője szerint?”, „Mi az ideális nyári frissítő?” „Létezik-e nyers lóhús ízű fagylalt?” és „Miért is trauma Borka tanár úrnak a selfie szó?”, akkor tudjátok, hogy a Lármafa eme számában megtaláljátok rá a választ.

Szép szünetet!

Bianka

Impresszum

Újság neve:

Lármafa

Újság periodicitása:

kéthavonta

Főszerkesztő:

Biháryová Bianka

Szerkesztők:

Čerňanská Tímea, Dávid Dóra, Écsy Eszter, Horváth Julian, Popálená Izabella, Ruggiero Cheyenne

Szerkesztőség székhelye:

Dunajská 13, 814 84 Bratislava

Kapcsolat:

larmafa.ujzag@gmail.com

Borító (cím betűtípusa, kép, rajz):

Ruggiero Cheyenne

Rajzokat készítette:

Bukor Lilianna

Felügyelő tanár:

Kulcsár Mónika

© 2024 Lármafa

Mit szól hozzá?

Megcsináltatták ChatGPT-vel a magyarországi magyarérettségi írásbeli részét: az eredménye alapján alig mehetne szóbelizni. Megkérdeztük, mit szól hozzá...

Tóth tanárnő:

A ChatGPT-től is tudni kell kérdezni. A ChatGPT-nek nincs saját véleménye. Azt tudja leírni, amit a neten megtalál.

Alexa, I. A:

Szerintem ez nem a helyes megoldás. A mesterséges intelligencia nem tud mindent megcsinálni olyan tökéletesen, ahogy mondják.

Nikoletta, II. B:

Javíthatnának rajta.

Író tanárnő:

Nem vagyok elragadtatva a mesterséges intelligenciától. Tudom, hogy megkönnyíti a munkánkat, de ami a kreativitást illeti, vannak rezervák, és sok minden nem etikus. Az érettségit Szlovákiában is kipróbálták vele, itt viszont szinte tökéletes volt a munkája. A ChatGPT-t nem erre kellene használni. Másrészt fölül kellene bírálni, hogy van-e értelme a gimnazistákkal olyan esszéket íratni, amelyek kidolgozásánál elővehetik. De a ChatGPT-hez is érteni kell. Nem úgy működik, hogy írok neki egy mondatot, és tökéletes munkát fog kidolgozni. Kell vele kommunikálni, képben kell lenni. A felkészületlen ember nem fog vele megfelelő munkát íratni.

Klára, I. A:

Szerintem nem helyes.

Panni, II. B:

Lehet pozitív dolog, mivel eszerint a ChatGPT nem tud minden munkát átvenni, amit az emberek csinálnak. Ezért nem kerekedhet az ember fölé.

Anonym:

Szerintem eleve gondok vannak a magyarországi oktatással...

Ruska tanárnő:

Nekem is van tapasztalatom a ChatGPT nyelvtani részével, mivel én is szoktam őt szlovákból tesztelni. Azt veszem észre, hogy a nyelvtanhoz egyáltalán nem ért. Nem lehet vele megfogalmaztatni nyelvtani kérdéseket. Szövegértésben egész jó, de azért sok válaszát át kell nézni, mert nem mindig pontosak.

Fanni, II. B:

A ChatGPT se tökéletes, ő is hibázik.

Csaba, III. A:

Egy embernek, főleg egy magyar embernek, olyan kifejezőeszközei vannak, amelyekkel egyedi fogalmazásokat lehet létrehozni. Erre egy gép nem képes, mert nem magyarok fejlesztették, és egyáltalán nem a magyar nyelvre van ráállva, hogy azzal tudjon dolgozni. Egy speciális programozási nyelven vannak benne szavak és információk, amikből összeollózza a szövegeket. Nézzük meg Rejtő Jenő műveit: olyan különleges fogalmazásúak, hogy azokat akármilyen fejlett technológiával sem lehet visszaadni. A mesterséges intelligencia nem jó dolog, mert problémákat generál a társadalomban. Elvesznek a művészi értékek és az írók művei, mert ezeket használja, és belőlük ollózza össze a maga írományait. Valamire lehet használni, de egyáltalán nem ilyen célokra.

Levente, II. B:

Igen, láttam, egyértelműen. Hármas lett neki, nem? Még jó, hogy nem megy el szóbelizni.

Anonym:

Szerintem szomorú, hogy nem tudta megoldani...

Melánia I. B.:

Akkor ez bizonyíték, hogy nincs mindig igaza a ChatGPT-nek.

Wittenberger tanárnő:

Az ember mindig is okosabb lesz, mint a mesterséges intelligencia.

ChatGPT:

Ha egy mesterséges intelligencia nem teljesít jól a magyarérettségin, az nem feltétlenül jelenti azt, hogy buta – inkább azt mutatja meg, mennyire speciális, kulturálisan kódolt és sokszor kiszámíthatatlan dolog az, amit egy emberi vizsga számon kér. Az irodalmi szövegértés és a szövegalkotás nemcsak szabályokról szól, hanem érzékenységről, asszociációkról, kontextusról is – és ez az, amit az AI egyelőre nem tud ugyanúgy megragadni, mint egy ember. Ez nem hiba: ez különbség. Közben érdemes azt is megkérdezni, hogy ha egy gép számára követhetetlenek az instrukciók, akkor vajon az emberek számára mennyire átlátható a rendszer? Lehet, hogy nem csak az AI-nak nehéz a feladat.

Copilot:

Ez egy igazán érdekes kísérlet! Ez is jól mutatja, hogy bár az AI-k, mint a ChatGPT vagy én, sok mindenben segíthetnek, még nem vagyunk tökéletesek minden területen. Az AI még nem érti teljes mélységében a kulturális és irodalmi összefüggéseket, amelyek egy ilyen vizsgán kulcsfontosságúak.

„Sokszor abszurd dolgokat is elhiszünk”

A Duna utcai gimiből indult, a Komenský Egyetem jogi karán folytatta, újságíróként végezte. Szalay Zoltán már tízéves korától foglalkozik az írással. Gimisként megírta az első nagyregényét, publikált az Irodalmi Szemle lapban, az érettségi után pedig először a Vasárnap munkatársa, aztán az Új Szó főszerkesztője lett. Ez utóbbit elhagyva hozta létre néhány kollégájával együtt a Denník N testvérlapját, a szlovákiai magyar Napunk hírportált. Jelenleg ennek vezető szerkesztője, szépirodalmi műveket ír, hallható a Denník N podcastjaiban, és közreműködik a Denník N és a Napunk szlovák–magyar különkiadásában. Szívügye a dezinformáció és a történelmi tévhitek elleni harc, emiatt tavaly a Duna utcán is előadott.

Mi az a dezinformáció?

Olyan hír, amely nem felel meg a valóságnak. Valakik azért terjesztik a nyilvános térben, hogy megtévezzék a hírek fogyasztóit, és ezáltal elérjenek valamilyen politikai, gazdasági, üzleti vagy hasonló célt. Nemcsak a napi politikában, hanem a tudományos tényekben is terjed, például próbálja elhitetni az emberekkel, hogy a Föld nem gömbölyű. Mindenki emlékszik a Covid időszakára, amikor a családtagok is öltre mentek amiatt, hogy van-e járvány, kell-e maszkot viselni, be kell-e magukat oltatni.

Miért terjedhettek el a hoaxok?

Mert egy olyan korban élünk, amikor sokan megkérdőjelezik a hagyományos tudás kereteit. Kényelemben és viszonylagos biztonságban élünk egy fejlett világban, viszont ehhez szükség volt arra, hogy végigmenjünk a felvilágosodás folyamatain,

amelyek legfontosabb része a tudomány térhódítása volt. Az emberek elfogadták, hogy az, amit a tudósok elmondanak a körülöttük lévő világról, megbízható tudás, és segíti az életüket. Most sokan megkérdőjelezik a széles körben, országszerte, nemzetközileg elismert tudományos intézményeket, amelyek rengeteg ellenőrzésen mennek keresztül. Itt az ellenőrzés a kulcsszó. Az nevezhető tudományos eredménynek, hogy ha például valaki elvégez egy kísérletet, akkor azt el kell tudni végezni még egyszer, és hasonló eredménynek kell kijönnie. Ez a mechanizmus a társadalom minden területén érvényesül. Ha erre a megbízható tudásra építjük az életünket, akkor nem történhet meg, hogy valakik átvernek minket, elveszik a pénzünket, megkárosítják az egészségünket, vagy lejártnak a nyilvánosság előtt.

Miért dőlünk be annak is, aminek semmi logikája?

Nagyon intelligens emberek is elhisznek álhíreket, és sokszor abszurd dolgokat is elhiszünk, mert automatikusan úgy szűrjük az olvasást, hogy előnyben részesítjük a nekünk jobban tetsző híreket. Még akkor is, ha nincsenek alátámasztva, de valahogy megfelelnek a mi világképünknek, amiben hinni szeretnénk. Egyes embercsoportoknak frusztrációik vagy sérelmeik vannak, és a közösségeik azzal erősítik egymást, hogy elkezdene hinni összeesküvés-elméletekben. Próbálnak arcot adni a félelmeiknek, és magyarázatot keresni olyan fogalmakra, amelyeket nem értenek. Leegyszerűsítik a keresést, és érzelmi alapon okolnak más közösségeket azért, hogy nekik rossz. A politika az összeesküvés-elméletek képletébe olyan embereket helyez, akik gyengébbek, és fel tudnak nagyítani társadalmi problémákat. Ilyenek a kisebbségek és a társadalom peremén élők, akiket a többség elnyom, nem ismer, vagy tart tőlük.

*Szalay Zoltán és a Lármafa főszerkesztője,
Biháryová Bianka*

Hogyan védekezzünk az álhírekkel szemben?

Elsősorban ne terjesszük őket: sokan rá se kattintanak a hírre, de máris megosztják. Ha egyértelmű hülyeséggel találkozunk, figyelmeztessük rá a környezetünket! Ha bekövetünk egy médiumot, csekkoljuk le, hogy feltünteti-e a cikkek szerzőit, a forrásokat és a hivatkozásokat, a cikkek megjelenésének dátumát, lapoknál a kiadó adatait, a szerkesztők kontaktusait és a támogatókat is!

Gyanút keltő lehet, ha egy médium megkérdőjelez egy olyan tényt, amelyet egy hagyományos csatorna elfogad, vagy ha kritika nélkül támogat bizonyos politikai irányzatokat. Kerüljük azokat a portálokat, ahol a cikkek címei szenzációhajhászok, vagy mindig felkiáltójel van bennük! Egyes honlapok lemásolják a megbízható portálok nevét, és eltorzítják őket, például nepszava.hu-ból lesz anepszava.hu. Miután egy csatornáról egyszer kiderítettük, hogy megbízható, akkor követhetjük. Néhányat kiválasztunk, és ezek alapján hosszú évekig tudunk tájékozódni, mert általában lefedik az élet jelentős területét. A nemzetközi médiumokból ilyen a BBC vagy a CNN, amelyek hitelességét nagyon sokan ellenőrzik. Ha ezekre hivatkoznak egy szlovák vagy egy magyar csatornánál, az annak a jele lehet, hogy azok is megbízhatók. Többet nem akarok felsorolni, nehogy a diákok elfogultnak higgyenek. Nyilván magunkat tartom a legmegbízhatóbbnak. Ennek ellenére nem mindenkinek tetszik a Napunk, mert nem ért egyet a világnézeti beállítottságával, ami minden szerkesztőségnek van.

Főszerkesztőként Önnek mi az?

Hiszek a liberális demokráciában. Sokan ezt a szót nem szeretik, mert a liberális szitokszó lett. Az a lényege, hogy be kell tartani a jogállam törvényeit és az alkotmányos rendet, amibe beletartoznak az emberi és a kisebbségi jogok is. Egyes konzervatív értékek szintén közel állnak hozzám, például az anyanyelvem és a kultúráim tisztelete. A Napunk számára is érték, ha megmarad a szlovákiai magyarok identitása.

Miért fontos a nemzeti identitás megőrzése a multikulturális 21. században?

A legfontosabb az, hogy erről mindenki saját maga döntsön. Ha meg akarja őrizni, ami neki fontos, tehesse meg, de ha egy új csoporthoz szeretne tartozni, abban se akadályozzák meg! Ez nemcsak a nyelvi, hanem bármilyen közösségekre vonatkozik. Számomra alapvető érték, hogy senkire nem akarom ráerőltetni a sajátomat, és más se erőltesse rám a sajátját.

A Napunk és a Denník N különkiadásának legújabb, negyedik száma (forrás: Instagram, @napunksk)

A Napunkban a történelmi tévhitekkel is foglalkoznak. Ezeket szakemberekkel együtt tárgyalják a különszámukban, amelyet ingyen terjesztenek több mint hétszáz szlovákiai és magyarországi iskolában. Miért ennyire szívügyük ez?

Mert mérgezik az emberek közötti kapcsolatokat, és a belőlük eredő konfliktusok nehezítik a szlovák–magyar együttműködést is. Bizonyos történelmi eseményekről hamis kép él a fejünkben, és azt próbáljuk másokra ráerőltetni. Például a szlovákok régóta úgy hiszik, hogy a magyarok ezer évig elnyomták őket a Magyar Királyságban, de ezt már a szlovák történészek se vallják így. A magyarok a 19-20. század fordulóján tényleg nemzetiségellenes politikát folytattak, de több száz éven keresztül jó volt az együttélés. A magyarok hajlamosak úgy tekinteni a történelmi Magyarországra, mint egy szinte csak magyarok által lakott és irányított országra, pedig a helyzet ennél bonyolultabb volt. A magyar történelemoktatás se veszi figyelembe, hogy ott más nemzetiségek is éltek. Ha az ehhez hasonló tévhiteket helyre tesszük, akkor sértegetések nélkül beszélgethetünk a tényekről és arról, hogy ezekkel mit kezdhetünk a jövőben.

Hol nagyobbak a történelmi hiányosságok: Szlovákiában vagy Magyarországon?

Mindkét oldalon hasonló a helyzet. Jelen van az elfogultság, a nacionalista gondolkodás, a hagyomány, a nemzeti önzés, de szerencsére már a nyitottság is. Sokan hálásak nekünk azért, hogy ezt csináljuk. Tanárok százai emelték ki, hogy hajlandóak dolgozni a témáinkkal, és hogy közérthetően említünk olyan információkat is, amelyekhez nem könnyű hozzájutni.

Hogy kezelik a szerkesztőségüket érő támadásokat és a stresszt?

Meg kell tanulnunk ezzel együtt élni és úgy kezelni, hogy az emberek így próbálják kiélni a frusztrációjukat. Ha nagyon durva dologról van szó, bevonjuk a rendőrséget, de az nem gyakori. A Napunk és a Denník N az olvasókat képviseli, és ha a politikusok nyilvánosan támadják, az megerősíti, hogy az újságírók jól csinálnak valamit. Az írásaiknak van súlyuk, és a politikusok megijedtek, hogy leleplezhetik a gyanús lépéseiket. Fontos az összetartó csapatunk, ahol egy kicsit terápiás módon is tudunk viszonyulni az ilyen ügyekhez. A Napunkban ritkán vagyunk együtt, mert virtuális szerkesztőségként működünk, de rendszeresen tartunk napokig tartó vidéki kiutazásokat. Akkor átbeszélünk sok dolgot, ami nyomja a lelkünket. Ezenkívül a munkámtól többféleképpen is ki szoktam kapcsolódni: irodalommal foglalkozom, időt töltök a családommal, vagy sportolok.

Mi a főszerkesztői pozíció jó és rossz oldala?

A szépségei közé tartozik az, hogy megvalósíthatok sok víziót és tervet. Eldönthetem, hogy milyen legyen az újság. Fel tud villanyozni, ha ezt napi szinten művelem. Nagyon szeretek ötletelni, és elég sok ötletem szokott lenni. A pozícióm buktatója az, hogy nem minden sikerül úgy, ahogy eltervezem, legyen szó egy cikkről vagy a szerkesztőség működéséről.

A munkám nagyrészt az emberek közötti kapcsolatokról szól: működtetem a szerkesztőséget, és sokszor emberpróbáló fenntartani a jó dinamikát. Ezenkívül az újságíró információkkal dolgozik, amelyek emberektől származnak, így mindenkiel szót kell tudnia érteni.

És azt hogy lehet?

Próbálkozni kell. Hiszen az egyik fő feladatunk, hogy kérdezzünk, és jó kérdéseket fogalmazzunk meg. Minden információ mögött bizonyos kérdések vannak, amelyeket meg kell találnunk, hogy megmutassuk a pucér valóságot. Ez olyan, mint amikor a szobrász lefejt a fölösleges anyagot a kőről. Az újságírás nagyon érdekes, inspiráló, intellektuális munka. De nem mindenki szereti a kérdéseket, és ezt is tudni kell kezelni.

Önnek meg kellett tanulnia kérdezni, vagy gyerekkorától kezdve kíváncsi volt?

Kíváncsi gyerek voltam. Viszont máig nem vagyok annyira extrovertált, hogy az legyen a kedvenc tevékenységem, hogy minden létező embernek kérdéseket tegyek fel. Idővel valahogy megtanultam, hogy éles helyzetekben is merjek kérdezni. Ezek igénybe veszik az embert, ezért nagyon fontos a gyakorlat. Felkészülni kell lenni, és nem szabad megijedni.

Az írni és kérdezni is képes mesterséges intelligencia mellett napjainkban mi az újságírás szerepe, és ki legyen újságíró?

Az, aki biztos abban, hogy vannak olyan újszerű, provokatív és érzékeny kérdései, amelyeket a ChatGPT soha nem fog feltenni. Nem tudom, hogy tíz év múlva hogy fog viselkedni, de jelenleg nem a kreativitásával tűnik ki. Az újságírót a személyes kíváncsisága és a bizonyos társadalmi ügyek iránti elhivatottsága hajtja előre. Akiben van elég erős igazságérzet és vágy arra, hogy a nyilvánosság előtt szerepeljen, annak megéri ezzel foglalkoznia.

Biháryová Bianka

A Napunk hírportál logója (forrás: Napunk | Facebook)

EGY NAP, AMELY CSAK A GYEREKEKRŐL SZÓL

Június 1. – nemzetközi gyereknapi

A gyereknapi egy emléknap, amelynek ünneplésére minden évben sor kerül, bár ez országonként eltérő. 1925-ben, a genfi gyermekjóléti világkonferencián hirdették meg először, és 1950 óta számos országban – különösen az egykori keleti blokkhoz tartozókban – június 1-jén tartják, követve a Women's International Democratic Federation nemzetközi nőjogi szervezet javaslatát.

A gyermekek világnapját november 20-án ünneplik annak emlékére, hogy az ENSZ Közgyűlése 1959. november 20-án adta ki a gyermekek jogairól szóló nyilatkozatot, majd ugyanezen a napon, 1989-ben elfogadta a gyermekek jogairól szóló Egyezményt is.

KIALAKULÁSA

A világ első gyermeknapját Törökországban Mustafa Kemal Atatürk kezdeményezésére rendezték meg 1920. április 23-án. Az eseményt a török függetlenség napjával kapcsolták össze, a két ünnep pedig azért esik egybe, mert Atatürk szerint a gyermekek képviselik a jövőt, és így nekik kell megőrizniük a szabadságot és a függetlenséget.

JELENTŐSÉGE A MAI VONATKOZÁSBAN

A gyereknapi világszerte azért tartják, hogy felhívják a figyelmet a gyermekek jogaira, boldogságára és jóllétére. Ilyenkor számos városban rendeznek koncerteket, bábelőadásokat, játszóházakat és sporteseményeket a gyermekek öröme és szórakoztatására. A nemzetközi gyermeknap különösen fontos szerepet kap azokban az országokban, ahol gyakran nem magától értetődő a gyermekek védelme és oktatáshoz való hozzáférése.

Dávid Dóra

ÉLVEZETES NYÁRI NAPOK

Így hozd ki a legtöbbet a szünetből!

Szerintem mindenki egyetért abban, ha azt mondom, a nyári szünet a tanév legjobban várt időszaka. A sulis hétköznapiak és a tanulás már a múlté, helyette két hónapnyi szabadság és pihenés vár ránk. Fontos, hogy kikapcsolódjunk és feltöltődjünk ez alatt az időszak alatt, de a hasznos és tartalmas időtöltés ugyanúgy lényeges lehet. Az alábbiakban összeszedtem nektek néhány ötletet, amelyek segítségével eseménydúsabb és emlékezetesebb nyárban lehet részetek!

PIHENÉS ÉS KIKAPCSOLÓDÁS

A hosszú sulis hónapok után a testünk és az agyunk is megérdemli a pihenést. Hasznos lehet azzal kezdeni a nyarat, hogy kialusszuk magunkat, feltöltődünk, és olyan dolgokat csinálunk, amik tényleg örömet okoznak. Ilyen lehet egy jó film vagy sorozat megnézése, egy izgalmas regény olvasása, vagy éppen a barátokkal való időtöltés. Figyeljünk arra, hogy az adott pillanatra koncentráljunk, és élvezzük is azt!

TANULÁS, SZABADON

A szabadidő arra is használható, hogy új dolgokat tanuljunk meg – olyasmiket, amik egyébként érdekelnek, de amúgy nincs rá igazán időnk. Rengeteg érdekes podcastet lehet az interneten találni különböző témákban, mint például pszichológia vagy bűnügy, de akár idegen nyelvben is fejlődhetünk sorozatok, filmek és nyelvtanulási applikációk által. Megtanulhatunk kézimunkázni, kipróbálhatjuk a jelnyelvet, elvégezhetünk online kurzusokat... A lehetőségek száma az internetnek hála végtelen, így kedvünkre válogathatunk mindabból, amit a digitális világ nyújt nekünk.

LELKI FELTÖLTŐDÉS

A nyár rengeteg lehetőséget kínál, viszont fontosak az olyan napok is, amikor kicsit lelassulunk, és önmagunkra figyelünk. A mentális egészség és egyensúly is ugyanolyan lényeges, mint a fizikai szükségletek, így jó, ha a belső énkünknek is szentelünk elég figyelmet. Rendet tenni a fejünkben – és mellette a szobánkban –, naplót írni, új terveket és célokat kitűzni magunk elé... mind-mind segíthet abban, hogy ne csak kívül, de belül is jól érezzük magunkat. Hiszen az egyensúly megtalálása a legfontosabb, és a produktív, bulizós és rohanós napok mellé kellenek olyanok is, amikor inkább csak pihenünk, és nem csinálunk semmit. Mind a kettő ugyanolyan fontos a számunkra.

A nyár tele van lehetőségekkel, és mindenki azt visz el belőle, amit csak akar. Töltsük el úgy a nyarat, ahogy azt mi szeretnénk. Ahogy nekünk a legjobb.

NYÁRI MUNKA

A sulimentes időszak remek alkalom lehet arra, hogy egy kis zsebpénzt keressünk. A munka segíthet abban, hogy megtanuljunk jobban beosztani az időnket, tapasztalatot szerezhessünk, nem utolsósorban pedig az anyagiak is jól jöhetnek. Fontos megemlíteni a felelősségvállalást, a precizitást és a kapcsolatépítést, amelyekben mind fejlődhetünk, és a jövőben is profitálhatunk belőlük.

UTAZÁS ÉS FELFEDEZÉS

A nyárban a családi kirándulások az egyik legjobb dolog, de egyébként sem kell otthon ücsörögnünk: felfedezhetjük a környéket, vagy rövid, egy-két napos kiruccanásokat tehetünk. A jó időnek hála sokat lehetünk a természetben, biciklizhetünk, túrázhatunk, esetleg piknikezhetünk a közeli parkban. A szabadtéri kulturális programokból is válogathatunk, legyen szó koncertekről, fesztiválról vagy akár kiállításról.

Dávid Dóra

A decorative border of various seashells, including spiral shells, scallops, and heart-shaped shells, surrounds the text.

TIPPEK A NYÁRRA

Kedves Duccások! A véget nem érőnek tűnő iskolaév után már végre érezni lehet a nyár kellemes simogatását is. Bizonyára már mindenkinek van valamilyen terve a szünetre, azonban a tipikus nyári programok mellett engedjétek meg, hogy adjak pár tippet a forró napok eltöltéséhez.

HÁZI FRISSÍTŐ

A forró napokon az ember néha másra sem vágyik, mint egy kellemes frissítőre. A boltokban kapható fagylaltok vagy hideg üdítők legtöbbször dúsak a tartósítószerekben és a fölösleges cukrokban. Akkor viszont mit tegyünk? Mit együnk? Egyszerű. Pár összepréselt friss gyümölcs, jégkockaforma (vagy akár doboz) és egy fagyasztó segítségével könnyedén elkészíthetjük a gyógyírt a hőségre. Emellett mézzel vagy citromlével ízlés szerint kombinálhatunk. És még a boltba sem kell elmenni :)

ÉN-IDŐ

Legtöbbünknek az év nagy része csupán tanulásból, itt-ott alvásból és evésből, illetve buszozásból áll. A vakáció azonban már annál kevésbé szól erről. Ez a két hónap időt és teret ad arra, hogy lelkileg és testileg egyaránt felfrissüljünk. A programok és a kirándulások mellett próbáljunk önmagunkra is koncentrálni. Egy kellemes séta, ücsörgés egy rozoga padon (akár egy könyv társaságában - erre a könyv- és filmajánlóban talátlak tippeket ;), vagy bármi megteszi, aminek köszönhetően kicsit lelassíthatunk. Ne siessünk, ne igyekezzünk, ne akarjuk nagyon betáblázni magunkat! Kapcsoljunk ki! Van időnk.

RÁNDULJ KI

Menni vagy nem menni? Hova menni, hova sem? És mi lenne, ha ezt nem találnád ki előre? Az ember mindig előre megtervezi, hogy mit fog csinálni. Igaz, hogy sokkal kényelmesebb és biztosabb, ha előre ki van minden kalkulálva, viszont, kedves olvasók, most arra buzdítalak titeket, hogy lépjetek ki egy kicsit a komfortzónátokból! Egy spontán kirándulás kiváló forrása az új kalandoknak, szórakoztató véletleneknek és - ha egy kicsit elengedjük magunkat - a jókedvnek is. Válasszatok ki véletlenszerűen egy busz- vagy vonatjáratot, ami elvisz a rövid kis kirándulás helyszínére! És ahogy azt Sara Collins mondáná: „Vannak dolgok, amiket gondolkodás nélkül kell megtenni, különben sosem tennénk meg őket.”

TALPRA, DUCCÁS!

Szabadnapok alatt az ember hajlamos egész nap a kanapén lustálkodni. Természetesen ez a fajta kikapcsolódás is szerves része a szünetnek, viszont miután kellő mélységű nyomot hagytunk az ülőgarnitúránk matracán, fontolóra vehetjük az izmaink átmozgatását is. Nem kell maratoni edzésnek megfelelő gyakorlatokat csinálni, de ha rászánjuk magunkat arra, hogy például heti egyszer-kétszer elmenjünk biciklizni, futni, esetleg egy közeli tóba úszni, könnyen kikerülhetjük a kedvetlenség és az unalom ragacsos mocsarához vezető útját. Meg aztán a mondás is így szól: ép testben ép lélek!

LÁTKÉPVADÁSZAT

Amennyiben egy nyári tippkel teli magazin vagy weboldal szerint szándékozunk megtervezni a nyarunkat, bizonyosan napirendre lesz tűzve a naplementenézős andalgás is. Ez viszont már elcsépett, ráadásul nem tartogat túl sok kihívást. A hagyományos estefelé megtett sétánkat időzítsük pár órával korábbra. A napfelkelte nyújtotta gyönyörű látványért természetesen kicsit hamarabb kell felkelni, de biztosíthatom, hogy az élményért megéri. Ráadásul sokkal kevesebb ember zavarhatja meg így hajnalban a köreinket.

Čerňanská Tímea

A PÁRIZSI BÉKEDIKTÁTUM

Június 4. – Trianon-empléknap, a nemzeti összetartozás napja

A nemzeti összetartozás napja 2010-től létezik, és az 1920-as trianoni békeszerződés aláírásának évfordulója kapcsán vált nemzeti emléknappá. Ez a nap a magyar nemzet egységét hangsúlyozza a határokon innen és túl.

2010-ben Magyarországon több helységben is megemlékezésre került sor, emlékműveket avattak fel, és különböző beszédek hangzottak el. Párizsban, a versailles-i kastélykertben, a Nagy-Trianon palota előtt több magyar szervezet is nagygyűlést tartott.

EGY KIS TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉS

Az első világháborút Magyarország a vesztes oldalon fejezte be. Az antant nagyhatalmak békeszerződés aláírására kényszerítették, amelyre 1920. június 4-én, a versailles-i Trianon-kastélyban került sor. A békekötés Magyarországot területi veszteséggel sújtotta: az ország területe az egyharmadára csökkent, továbbá jóvátétel fizetésére kötelezte. A hadsereg létszámát minimalizálták, és megtiltották az általános hadkötelezettséget és a modern fegyverkezést.

A magyar politikai erők nem fogadták el a kialakult helyzetet, és revíziót, a béke felülvizsgálatát követelték. Később, a Horthy-rendszer külpolitikájában is ez vált a legfőbb irányelvvé, és ez terelte Magyarországot Németország mellé és sodorta a második világháborúba.

TRIANON MA

Trianon nem csupán egy békeszerződés volt, hanem egy történelmi törésvonal, amely átalakította Magyarország térképét és társadalmát. Bár az elmúlt években a határokon átívelő kapcsolatok megerősödtek, a trianoni béke máig erősen ott él a magyar köztudatban.

Dávid Dóra

Magunkép Borka tanár úrral

Két lábon járó lexikon pókerarccal, átható szemekkel és egy adag szarkazmussal fűszerezve. Borka tanár úr már öt éve tanít történelmet és földrajzot az iskolánkban, ám eredetileg nem tanárnak készült. „Gimisként sokáig nem találtam a helyem a világban. A jellemem miatt a szüleim javasolták a pszichológiát, de ezt negyedikesként eldönteni már késő volt. A felkészülésem kevésnek bizonyult, főleg szlovákul” – árulta el a tanár úr, aki végül a nyitrai egyetem tanár szakán kötött ki. Aztán hét évig dolgozott ügyfélszolgálaton és beszerzőként, amíg visszatért a tanár szakmához a Duna utcán. Itt nemrég felhívta magára a figyelmet a szamizdat nyelvújító versenyével, amelyben arra kérte a diákokat, hogy találják ki a „selfie” szó magyar, szlovák és más angol megfelelőjét. A győztes szavak a „magunkép/magamkép” és a „sebáčik” lettek. Ezeket a tanár úr azóta is hangoztatja, és a kezdeményezés folytatásaként újabb pályázatokat talál ki.

„Magunkép” Borka tanár úrról és a Lármafa főszerkesztőjéről, Biháryová Biankáról

Két évvel ezelőtt az egész iskolának küldött egy körímelt, amelyben meghirdette a nyelvújító versenyét. Ennek oka, ahogy akkor írta, hogy Önnek traumát okozott a „selfie” szó.

Au. Jaj.

Bocsánat! Miért viseli annyira a szívén?

Mert úgy érzem „ezt” a szót, mintha egy kavics lenne a cipőmben, amit egyszerűen nem tudok kirázni. Ott van, és mindig zavar járás közben. Amíg nem volt rá az a kifejezés, hogy „magunkép” vagy „magamkép”, addig ha valaki kiejtette, mindig belém nyilallt: „Miért használod ezt a szót? Miért kellett ezt a szót átvenni? Miért nem lehetett valami jobbat?” Zavar, irritál, borsókázik tőle a hátam.

Ugyanilyen dühös lehetnék a „random” szóra, érdekes módon mégsem vagyok. Szintén csak úgy betelepedett a nyelvünkbe, és már hallottam magas beosztású embereket is használni, teljesen természetesen, random helyzetekben. Mégis, valahogy nekem is úgy tűnik, hogy bizonyos helyzetekben helyénvaló a használata. Rövidebb és tömörebb, mint anyanyelvünkön ugyanezt kifejezni, tehát nem zavar annyira.

A szavak nem inkább a nyelvszakos tanárok szívügyei, mintsem a történelemtanároké?

Valószínűleg, viszont én magamat egy olyan magyar embernek vallom, akinek fontos a magyar nyelv. Számomra értéket képvisel.

Én is tanultam a gimnáziumban a rengeteg kiváló írónról és költőnről, akik a nyelvünk gazdagításán, szépítésén munkálkodtak. Szerintem az ilyen szavak befogadása az ellentétes művelet: a nyelvünk satnyítása, egyszerűsítése, butítása. Nem teszünk erőfeszítést, hogy a nyelvünket ápoljuk, őrizzük és napi szinten szebben használjuk.

Pedig az óráin kiemeli a nemzetek egymásra hatását, sőt arra buzdítja a diákokat, hogy a sajátjukon kívül legyenek nyitottak a többi kultúra felé is. Ez miért nem foglalja magába az idegen szavak átvételét, ami egy multikulturális közegben természetes jelenség?

Egy dolog megismerni és elfogadni egy kultúrát, és más a saját kultúránkba befogadni bizonyos jelenségeket. Néha gondolkodás nélkül átveszünk valamit, és örömködünk, hogy az milyen fantasztikus. Nem vizsgáljuk meg, hogy mit is engedünk be a kultúránkba. Lehet, ez oda fog vezetni, hogy egy csomó értékes kifejezést elfelejtünk, és angol szavak veszik át a magyarok helyét. Sőt, e szó helyett az angol nyelvben is lehetne valami más kifejezést találni. Azért is nagyon zavar, mert összefügg vele egy kulturális jelenség: én még abból a generációból származom, amikor az egész gyerekkoromról készült néhány tucat fénykép, most pedig a gyerekemről ugyanannyi készül egy nap vagy hét alatt. Számomra a fényképezés és a pillanatmegörökítés elértéktelenedése testesül meg a „magunképkultúrában”. Korábban egy családi fénykép érték volt, és az ember nagy becsben tartotta, de most már millió számban készítjük, mert a technológia lehetővé tette. Régebben ez is nagyon zavart. Ma már ezt elfogadtam.

Hogy akarja elérni, hogy a többi ember se használja ezt a szót?

A mindennapokban helyette a „magamkép/magunkép” kifejezést használom, és időnként fotópályázatot hirdetek. Ha más nem, ez egy vicces történetként felmerül a diákok közt. Egyelőre nem áll módomban nagyobb erőfeszítést kifejezni a dolog érdekében.

A nyelvújító verseny folytatásaként megrendezett „magunképkészítő” verseny eredményhirdetése a gimi 2024-es diákbálján (forrás: www.mtag.sk)

Attól nem fél, hogy a traumája felvállalásával fegyvert adott a diákok kezébe?

Jaj, mint a Monty Pythonban a Ni lovagjai? Azt fogják mondani rám, hogy... A szót, amit kimondtál az elején?

Ha rossz felmérőt ad, akkor meglehet.

Erről Márai Sándor jut eszembe. Azt mondta, hogy ha az ember kiáll a nyilvánosság elé, és valamit vállal, valamiért kész küzdeni, akkor öltösz magára azbesztruhát, tehát tűzálló öltözetet. Legyen felkészülve a támadásokra, mert ez sokaknak nem fog tetszeni. Emiatt kritizálhatnak, nevetség tárgyává is tehetnek, de ezt vállaltam akkor, amikor meghirdettem az első pályázatot.

A felmérőkhöz visszatérve: egyes diákok szerint tényleg rosszak, mert túl bonyolultak. Ehhez mit szólna?

Már sokat könnyítettem rajtuk. Nehezebbek voltak. Másrészt bizonyos mértékig azért igyekszem úgy összeállítani őket, hogy kelljen gondolkodni, és a megtanult tudást tudják alkalmazni.

Mi szerint értékeli azokat a feladatokat, ahol szubjektív véleményt kér és pontoz le?

Véleményt mondani is tudni kell, és nagyon sok diák ezt nem tudatosítja. Ha felteszünk egy komoly kérdést, azzal keretet teremtünk, hogy milyen módon várjuk rá a választ.

Ha például az a kérdés, hogy „Lehetett volna a 48-as szabadságharcot máshogy befejezni a magyarság számára?”, vagy „Lehetett volna a szlovákság helyzetét máshogy kezelni a dualista Magyarországon?”, akkor erre vonatkozó véleményt várok el. Ha a válasz tényleg értelmes és épkezláb, akkor természetesen adok rá pontot. Még akkor is, ha esetleg nem értek vele egyet. A diákok ne adják fel! Tapasztalat szerint előbb-utóbb ráéreznek erre is.

Miért pont a tanári szakmát választotta?

Most úgy gondolom, hogy a tanárság választott engem. Ez így rendeltetett el. Nekem ez a hely, ez a beosztás teremtetett, és itt érzem magamat a legboldogabban a kis világunkban. Lehet, hogy tíz év múlva mást fogok mondani. Vannak külső tényezők, amelyekre sajnos reagálnom kell, és emiatt előfordulhat, hogy bizony át kell értékelnem, amit most mondok. De még úgy gondolom, hogy ez egy szép hivatás, és nagyon élvezem. Emellett mindig is érdekelt a történelem és a földrajz.

Mit szeret benne?

Azt a rengeteg kérdést, ami felmerül. Azt, ahogy ezek egymásra épülnek, és átjárják a világot. Mindig találok ebben valami szépet, és mindig, szinte kényszeresen visszatérek hozzá. Nem tudtam még megunni a két szakomat. Ez a sorsom. Választanék szívesen mást, de mindig ugyanoda jutok vissza.

Mit üzen annak, akinek nem ez a sorsa, és szenved az adatok magolásával?

Valamilyen szinten szükség van a múlt ismeretére. Rengetegszer látom, hogy milyen hozzáállása van egy embernek egy témakörhöz, mielőtt és miután tanul róla. Klasszikus példa: Trianon, illetve a felvidéki magyarság helyzete. Sokan már nem is értik, hogy ott milyen mechanizmusok játszódtak le, és azoknak milyen következményei voltak, hogyan rezonál ez napjainkig, miért olyan a szlovákok és a magyarság hozzáállása. Több ilyen téma is van, amelyekről történelemórán mindenképp beszélni kell.

Természetesen nehéz elvárni, hogy az ember az őskortól a huszonegyedik századig mindent tudjon és szeressen. Én se szeretek mindent egyformán. Nagyon érdekel a két világháború, amelyről rengeteg videót megnéztem és olvastam. Szívesen foglalkozom a magyar történelem szinte bármely korszakával is. Viszont bevallom őszintén: az őstörténetet nem szeretem. Minél régebbre megyünk, annál kevesebb a tény, és annál több a találgatás. Ráadásul – ez a szlovák és magyar történelemre is vonatkozik – rengetegen nagyon kemény véleményt fogalmaznak meg ezzel kapcsolatban, és szidnak másokat, mert tőlük eltérően gondolkodnak valamiről. Az emberek rögtön lehazaárulózzák egymást, ha valaki nem tartja a magyarságot vagy a szlovákságot szent eredetűnek. Számomra nagyon csúszós talaj az őstörténet. De nekem ugye tanítanom kell, nem szeretnem. Jó, hogy ha szereted, és úgy tanítod.

Borka tanár úr a nyelvújító versenyben használt ládával, amelybe a diákok a „selfie” kifejezés helyett kitalált szavakat tartalmazó cetliket dobhatták be (forrás: Borka tanár úr 2023-as iskolai köríméle)

Most ballagott el a gimis osztálya, osztályfőnökként hogy értékeli magát?

Van, amit osztályfőnökként meg tudtam valósítani, van, ami nem sikerült. Ha újra kezdeném, bizonyos dolgokat máshogy csinálnék. A diákok az utolsó beszélgetésünkkel elmondták, hogy vannak dolgok, amik tetszettek nekik.

Például amikor a történelemóra keretén belül kiküldtem őket a városba helyeket keresni. Szétosztottam őket csapatokba, hogy olyanok is együtt dolgozhassanak, akik egyébként nem állnak olyan közel egymáshoz. Ezt nagyra értékelték. Még a személyes beszélgetéseket tudnám kiemelni. Mindenre szántam időt, hogy egy kicsit jobban megismerjem.

Említette már, hogy az osztályán kívül is szeretne beszélgetni a diákokkal, hogy nevelje őket. Milyen irányban kellene nevelni a Duna utcásokat?

Igen. Mi, tanárok oktató-nevelő tevékenységet végzünk. Mi lenne a célunk? Az, hogy "újratermeljük" a társadalmat és lehetőleg egy olyan generációt, amely nincs úgy elveszve az életben, mint sok esetben mi voltunk. Akkoriban például nem volt aktívan szó a családalapításról vagy arról, hogy kamaszkorban el kellene kezdeni gondolkodni a jövőről. Ezenkívül rengeteg fiatal – szerencsére nálunk nem annyira, mint máshol – a krízishelyzetekben olyan olcsó segítség után nyúl, mint a drog, az alkohol, a szerencsejáték. Szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy nem ez a megoldás. A nevelés végtelen fogalomtár, amelynek az lenne a célja, hogy maradjon az embernek morális tartása ebben a felgyorsult világban.

És a diákok részéről van erre igény?

Nem szabad mindent csak így megközelíteni. Nagyon sok diáknak az az igénye, hogy ne tanuljon, vegetáljon, és délben menjen haza. Hallottam már olyat is, hogy az a jó osztályfőnök, aki nem tart osztályfőnöki órát. Ha mindig azt adjuk meg, amit a diák akar, akkor nem teljesítjük a küldetésünket.

Biháryová Bianka

„Egy traumatizált tanár segélykérése, avagy TE is segíthetsz reformálni a magyar nyelvet!”

2014-ben az Oscar-díj-átadó ünnepségen történt egy dolog, ami azóta is verejtékes álmatlan éjszakákat okoz számomra. Szorongás, kínos feszengés, zavartság, kirekesztettség érzése jár át minden alkalommal. (...) Egy amerikai műsorvezető színésztársaival együtt elkészített egy fényképet a saját telefonjával magukról. (...) Nyilvánosságra kerülése után ennek a jelenségnek az angolos megnevezését rekordidő alatt sajátította el mindenki. (...) És hogy ez jól van-e így, meg se kérdeztek róla! Nehéz időket éltünk akkoriban. Sajnos a globális kultúra eme szellemi vadhajtsága magyar nyelvünkben mély gyökeret eresztett. Erről a gyökérről azonban nem fejlődhet más, csak dudva és muhar. ☠️☠️☠️ (...) Hogy a balsors csapására megfelelő választ adhassunk, minden kreatív, anyanyelve iránt nem közömbös gimnazistát megkérek, hogy (...) töprengjen el azon, milyen megfelelő szóval helyettesíthetnénk ezt az anglicizmust! (...) A legötletesebb megoldást beküldő személy értékes nyereményben, valamint (...) nem kicsiny megbecsülésben részesül. 📈🧐👏👑💎

P.S. Segíts, hogy megszabaduljak a traumámtól. 🤔

P.S.2: A legjobb védekezés a támadás elve alapján, amennyiben valaki kitalál szlovák, illetve angol megfelelőt e helyett a kifejezés helyett, és elnyeri a zsűri tetszését, szintén jutalomban részesül. 🏆

Reményteljes üdvözléssel,

Borka László, traumatizált tanár 🙌 ” – részlet a tanár úr 2023-as iskolai köríméléből

NYÁRKÖZÉPI TÚZUGRÁS ÉS NÉPSZOKÁSOK

Június 23. – Szent Iván éjszakája

Szent Iván-éjnek, más néven nyárközép éjszakájának nevezik a június 23-áról 24-ére virradó éjszakát. Alapvetően pogány ünnepről van szó, de Keresztelő Szent Jánoshoz is ugyanúgy kötődik. A csillagászati nyár kezdete eredetileg június 24-ére esett, viszont XIII. Gergely pápa naptárreformja miatt eltolódás történt, és így a nyári napforduló június 21-ére került.

A természeti ünnepekhez világszerte világi és egyházi hagyományok kapcsolódnak, és mivel ez az év legrövidebb éjszakája (legalábbis ekkor ünneplik), az emberek misztikus jelentőséggel ruházták fel.

EREDETE

Már az 5. századtól együtt említik az éjszakát Keresztelő János megünneplésével, mint a fény és a világosság győzedelmét a sötétség és a halál felett. A tűzhöz kapcsolódó népszokások is ezt szimbolizálják a lángokkal. Az Iván név pedig a régi magyar „Jovános, Ivános” alakból ered, és a János név szláv formájából is származtatják – innen a névváltozat.

NÉPSZOKÁSOK AZ ÜNNEPHEZ KAPCSOLÓDÓAN

Már a kereszténység előtti népi vallások körében is kiemelkedő jelentőséggel bírt ez az ünnep: a nyári máglyák a megtisztulást és az újjászületést szimbolizálták. Ehhez a naphoz számos, tűzhöz kötődő hagyomány kapcsolódott, mert úgy tartották, hogy a lángok megóvnak a jégesőtől, a ködtől és a dögvésztől. Így tehát éjszaka hatalmas örömtüzeket gyújtottak, amelyeket körbetáncoltak, égő faágakkal járták körbe a földeket a bő termés reményében, vagy lángoló kereket görgettek le a domboldalakon. A tűzugrásról pedig azt gondolták, szerelem- és egészségvarázsló ereje van.

EGY KIS ÉRDEKESSÉG

Shakespeare *Szentivánéji álom* című vígjátéka is ezen az éjszakán játszódik Athénban, ahol tündérek és az athéni polgárok keverednek a nyári napforduló misztikus, álomszerű világában.

Az utóbbi időben elkezdtem észrevenni magamon, hogy felnőttem, vagy legalábbis „felnőttebb” lettem: a karácsony már nem olyan varázslatos, mint azelőtt, sokkal nehezebb megtalálni az apró örömeket az életben, és ha meg is találod, biztosan lesz valaki, aki ezt villámgyorsan elveszi tőled. De ami a legeslegfurcsább, hogy ugyan én vagyok az, aki döntést hozhat egyes dolgokról a saját életében, de pontosan ezért minden döntésemért felelősséget kell vállalnom. Néha arra gondolok, hogy milyen jó lenne, ha tudnám, hogy a jövőm hogy fog alakulni, mert akkor legalább nem kéne attól rettegnem, hogy mindent elrontok, vagy legalábbis lenne időm arra, hogy elfogadjam, hogy mindent elrontottam. Ma viszont láttam egy filmet, amely ráébresztett arra, hogy ez butaság. Mert rendben van, sokan vagyunk, akik nem szeretik a

meglepetéseket, inkább a jól megszokotthoz ragaszkodunk, de ha ezek nem lennének, érdemes lenne egyáltalán élnünk? Párszor előfordult már velem, hogy valamire nagyon vágytam, és fejben már ezerszer eljátszottam a jelenetet, hogy az a dolog már az enyém. De miután elértem, nem volt teljesen ugyanaz, ezért csalódott voltam, és a későbbiekben kiveszett belőlem ez a beleélés. Viszont az is előfordult már, hogy egy dolog a semmiből jött, és olyan boldogságot és „wow” momentumot okozott, hogy mást sem tudtam csinálni, csak egy helyben ülni és csodálkozni. Ha tudnánk előre a jövőnket, pontosan ugyanez történne.

Fiatalok vagyunk, és hozunk olyan döntéseket, amelyekről eleve tudjuk, hogy rossz vége lesz. De naivak is vagyunk, mert arra is látunk esélyt, hogy mi van, ha mégse. Pontosán ez a „mi van, ha mégse” éltet bennünket, mert valószínűleg a házunkat sem hagynánk el abban a tudatban, hogy ez ostobaság. Ezért szerzünk barátokat, ezért leszünk szerelmesek, ezért érjük el a céljainkat, pontosan ezért kap az egész földi életünk értelmet. Márpedig nagy érvágás lenne megfosztani magunkat az életünk értelmétől.

Most vagyunk abban az időszakban, amikor a felelősségvállalás még új és ezáltal félelmetes. Viszont ha hallgatunk a megérzéseinkre, és a szívünk szerint cselekszünk, akkor esély sincs arra, hogy rosszul döntünk. Ez sokszor nehéz tud lenni, mert a megfélelési kényszer néha arra ösztönöz, hogy másokra hallgassunk, de éppen ebből születnek a rossz döntések. Mert a saját életünkben mi vagyunk a legfontosabbak, és ezt kell szem előtt tartanunk. Kész, megoldva a probléma? Hát nem, sőt még közel sem, mert leírni és játszani a bölcslet nagyon egyszerű, de hasznosítani az életedben már nem az!

Végzőként pedig csak annyit, hogy élvezzük az életünket bármi áron, mert csak egyetlenegy kaptunk belőle (az egyetlenegy dolog, amiben létezik igazság). Most éljük a legszebb éveinket, és éppen ezért kell kockáztatnunk. Mert kockázat nélkül az egész életünk csak elsiklik felettünk. Ez az, amit nem szabad hagynunk, az élet minden egyes pillanatát meg kell élnünk (főleg akkor, ha tudjuk, hogy ez az utolsó alkalom), hogy a halálos ágyunkon ne legyen bennünk hiányérzet, és hogy az unokáknak legyen mit mesélni. Inkább legyen egy döntésnek rossz vége, minthogy aztán hiányérzetünk legyen. De most komolyan, az a legrosszabb...

Écsy Eszter

TÖBB MINT UTAZÁS

Spanyolországi élménybeszámoló

A legjobb dolog, amit az ember megtehet, hogy év végén, amikor a legtöbb felmérő van, elutazik egy hétre Spanyolországba egy jó társasággal, szülői felügyelet nélkül. Ezzel a lehetőséggel mi éltünk is – és egyáltalán nem bántuk meg.

Az utunk május 17-én hajnalban kezdődött. A korai óra ellenére mindenki tele volt energiával, ami valószínűleg az izgatottságnak volt köszönhető. Az odaút szinte egy szempillantás alatt eltelt – egyszer csak azon kaptuk magunkat, hogy már a valenciai repülőtéren vagyunk.

A hétvége tele volt izgalommal, nevetéssel, és igen, néha egy kis drámával is. Bátran állíthatom, hogy annyi minden történt velünk ott pár nap alatt, amennyi otthon talán egy hónap alatt sem. Az egyik legszebb közös élmény az volt, amikor elmentünk a tengerpartra fürödni és napozni. Ez volt az a pillanat, amikor először igazán éreztük: megérkeztünk.

A hétköznapiakat általában iskolai látogatással kezdtük. Hol mi mutattuk be Szlovákiát és a kultúránkat, hol a spanyol diákok meséltek nekünk a saját életükről. Az iskolában rögtön feltűnt a különbség: a spanyol oktatási rendszer sokkal szabadabbnak és előbbnek tűnt, mint a miénk. A tanárok közvetlenebbek, a diákok nyitottabbak, és az órákon nem csak frontálisan tanítanak, sokkal inkább beszélgetnek, kérdeznek, vitatkoznak. Látszott, hogy az iskolában jól érzik magukat, és nem görcsölnek állandóan a jegyek miatt.

A délelőtti második felében és a délutánokon mindennap érdekes programok vártak ránk. Kedden például városnézésen vettünk részt Valenciában – tűzött a nap, hatalmas hőség volt, és rengeteget sétáltunk, de abszolút megérte. A város hangulata teljesen magával ragadott.

Csütörtökön elmentünk Európa egyik legnagyobb akváriumába, pénteken pedig hajókézni voltunk a tengeren – ez talán a legnyugodtabb, legidillibb program volt. A víz csillogott, a szél fúj, és mi csak élveztük a pillanatot.

Közben a spanyol gasztronómiába is belekóstoltunk. Kiprobáltuk a híres paellát, amely teljesen más volt, mint amit otthon rizses húsnak hívunk. Kóstoltunk horchatát is, egy hideg, mandulás italféleséget, amit főleg a meleg miatt nagyon élveztünk – a hozzá kínált fartón nevű péksütemény pedig különösen ízlett.

Az esték általában szabadabbak voltak, ilyenkor a spanyol diákokkal és a mi csapatunkkal közösen találtunk ki programokat – volt, hogy csak kiültünk a tengerpartra, vagy elmentünk fagyizni, sétálni. Ezek a kis pillanatok is sokat jelentettek.

A hét hihetetlenül gyorsan eltelt. Mire igazán belerázódtunk volna, máris csomagolni kellett. A repülőtéren könnyes búcsút vettünk egymástól – a közösen eltöltött idő összekovácsolt minket, valódi barátságok alakultak ki.

Ez az egy hét életem egyik legjobb hete volt. És ezt nem csak úgy mondom – valóban így érzem. Rengeteget tanultam – önmagamról, másokról, a különbségekről és hasonlóságokról és arról, milyen érzés igazán élni. A spanyol emberek mentalitása – a könnyedségük, a közvetlenségük – nagyon inspiráló volt. Otthon sokszor csak túléljük a napokat, ott viszont úgy éreztem: élek. A társaság is hatalmas szerepet játszott abban, hogy ennyire jól éreztük magunkat. Megéltük a fiatalságunkat, néha hibáztunk, de minden perc megérte. Olyan dolgokat próbáltam ki, amelyekről korábban csak álmodtam – és lehet, hogy kívülről apróságoknak tűnnek, de számomra óriásiak voltak.

Tudom, hogy idén nem volt túl nagy érdeklődés a program iránt a másodikosok körében, de én mindenképpen szeretném, ha ez jövőre másként lenne. Ez nem csak egy kirándulás – ez egy életre szóló élmény.

Écsy Eszter

HÍR EK

a világ minden tájáról

PANASZ AZ MI MIATT

Visszakövetelte a tandíját a bostoni Northeastern University hallgatója, mert az egyik oktató a tanterv tilalma ellenére MI-vel segítette a munkáját. A diáklány, Ella Stapleton a szervezeti viselkedés órán vette észre, hogy a tanár előadásjegyzeteiben a ChatGPT-nek szánt utasítások, a prezentációjában pedig MI-re jellemző elgépelések, torz szövegek és pontatlan képek szerepeltek. A hallgató hivatalos panaszt nyújtott be az intézményhez, de a több mint 8000 dolláros tandíját nem kapta vissza. Az oktatók azzal érvelnek, hogy a chatbotokat eszközként használják a jobb oktatás biztosítására. *(hvg)*

VESZÉLYES LEHET A WC-N TELEFONOZNI

Nóhet az aranyér kockázata azoknál, akik telefonoznak a vécén — mutatta ki a bostoni Beth Israel Deaconess Medical Center kutatása. Az információk 125 személytől származnak, akik egy-egy alkalommal több mint hat percig ülnek a csészén, 93%-uk pedig legalább hetente egyszer telefonozik a mosdóban. A kutatás eredménye szerint több mint 40%-uk aranyérrel küzd, amit nem befolyásol a személyek életkora, neme, testsúlya, testmozgása és rostbevitel sem. Kialakulásához hozzájárul a végbél körüli erek gyengítése és tágítása, amire vécézés során kerül sor. A vizsgálatban használt kis minták miatt azonban a kutatók csak lehetséges kockázati tényezőket tártak fel. *(24.hu)*

KIRÚGTÁK, MERT TÚL SOKAT JÁRT WC-RE

Kirúgták az Elon Musk által birtokolt SpaceX cég alkalmazottját, mert munkaidőben túl sűrűn járt mosdóba. Az elbocsájtott Douglas Altschuler súlyos Crohn bélgyulladásos betegségben szenved, és a cég ellen szövetségi diszkriminációs pert indított. Eszerint a betegségről orvosi igazolásban tájékoztatta az úripari vállalat vezetését, amely ezt alaptalannak minősítette, és gyenge teljesítmény miatt kirúgta őt. Altschuler azt is állítja, hogy az úrkutatói cég korábban megtagadta tőle a megfelelő étkezési szüneteket, mérgező vegyi anyagoknak tette ki, és panaszai miatt csökkentette a fizetését. *(24.hu)*

HÍR EK

a világ minden tájáról

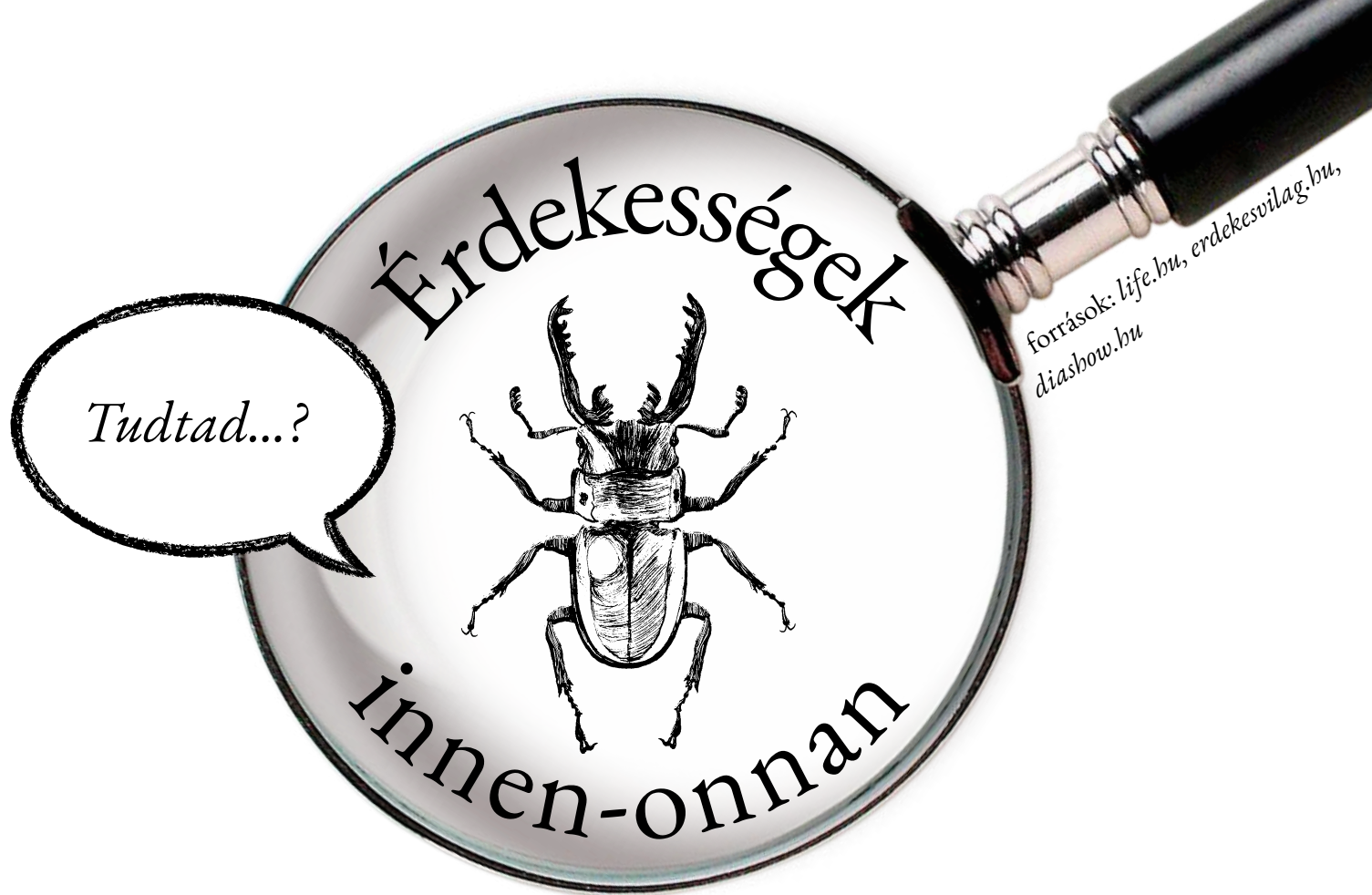
GYORSHAJTÓ VADKACSA

Gyorshajtó vadkacsát kapott el Svájcban egy Köniz városi sebességfigyelő. A tőkés réce 52 km/h-s sebességgel repült el egy 30-as sebességjelző tábla mellett. A helyi rendőrség szerint visszaeső elkövetővel állhatnak szemben: a radar hét évvel ezelőtt ugyanilyen mértékű kihágásért fényképezett le egy kacsát. A településen felmerült gyanút, miszerint számítógépes trükkel létrehozott felvételekről van szó, a rendőrség eloszlatta. Leszögezték: a felvételeket lehetetlen manipulálni. (24.hu)

SZERENCSEJÁTÉK A SAKK

Ideiglenesen felfüggeszti és kivizsgálja a sakkot az afganisztáni tálib vezetés. Ennek oka, hogy az iszlám jog, vagyis a sária szerint szerencsejátéknak tekinthető — mondta Atal Mashwani, a tálib kormány sportigazgatóságának szóvivője. „Vannak vallási megfontolások a sakkkal kapcsolatban” — nyilatkozta. További intézkedésig nem szabad sakkozni Afganisztánban. A 2021-es hatalomátvételük óta a tálibok ragaszkodnak ahhoz, hogy a sária ultraortodox olvasatát átültessék a gyakorlatba. Afganisztánban már korábban betiltották a vegyes harcművészeteket, a nők számára pedig a sportolás minden formáját. (telex)

Összeállította: Biháryová Bianka

Miután nyári frissítőkről, tippekről és élményekről írt cikkek sokaságán futtathattátok végig a szemeteket az újság előző lapjain, most hozok nektek pár izgalmas érdekességet, melyek, remélem, cseresznyeként szolgálnak majd az itt olvasott irományok sokaságának édes habján. Jó szemezgetést!

Sokak kedvelt édessége a forró napokon a fagylalt. A klasszikusokat mindenki ismeri: vanília, csoki, málna... Léteznek azonban ennél sokkal merészebb ízek is. Mit szólnátok, ha valaki megkóstoltatna veletek egy szalonna, anyatej, krokodiltojás vagy épp nyers lóhús ízű fagylaltot? Ilyen fagyifelhozatal mellett az ember rögtön kedvet kap a bizzar kihívásokra, nem igaz?

Jön a hőség, egye több étel kerül a hűtőbe, hogy ne romoljon meg túl hamar. Emellett sok csomagolást nézünk át, hogy megbizonyosodjunk arról, stimmel-e a rápingált dátum. Van azonban egy étel, amelynél a lejáratí idő voltaképp elhanyagolható, és ez pedig nem más, mint a méz. Ez az édes arany ugyanis nem romlik meg, csupán megkristályosodik - ezt bizonyítja, hogy Tutanhamon sírjában is találtak még ehető mézet.

Čerňanská Tímea

Sokan fogyasztunk rágógumikat, a friss lehelet, a stresszlevezetés érdekében, vagy csak úgy, az íze miatt. Szingapúrban azonban tilos a rágófogyasztás. Ennek kiváltó oka, hogy a legtöbb ember az utcai macskaköveket, padokat vagy egyéb köztéri objektumokat használta a rágni már nem kívánt szájrfrissítók lerakóhelyének.

Egy felnőtt szervezetben 7 kvintillió Joule potenciális energia található, és ez a mennyiség nagyjából 30 hidrogénbombának felel meg. Na ezek után mondjuk, hogy nincs energiánk!

Talán már több lánynak megfordult a fejében, hogy mi a legerfektívebb módja a párkeresésnek. Kérem szépen, hölgyek, Japánban divat lett a felnőtt férfiak örökbefogadása! Bár ott inkább abból a célból, hogy a fiúutód nélkül élő emberek ráhagyhassák valakire a családi vállalkozásukat. De egy próbát azért megérhet, nem?

HA NYÁR, AKKOR FESZTIVÁL!

Tíz hónap kemény iskolai tevékenység után valószínűleg minden diák arra vágyik, hogy egy kicsit kiengedje a gőzt, szórakozzon, táncoljon, de főleg lazuljon. Igen, néha szükségünk van nem tudni, milyen nap van éppen, és csupán megélni a pillanatot. Erre a célra tökéletesek a fesztiválok, még akkor is, ha nem tartod magad kimondottan partiarnak. Összegyűjtöttem nektek érdekesebbnél érdekesebbeket, így biztos megtaláljátok a kedvetekre valót.

POHODA

Szlovákia legszínvonalasabb fesztiválja, amely több díjat is elnyert. A trencsényi reptéren kerül megrendezésre július második hétvégéjén. A rocktól kezdve az alternatív zenén át a pop, hip-hop, elektronika, indie, punk, world musicon keresztül a komolyzenéig képviseltetik magukat a stílusok, mindez táncsal, vizuális művészettel fűszerezve. Az irodalom- és színházkedvelők szintén megtalálják itt a helyüket. A kétvésektől egészen a szépkorúakig senki nem unatkozik majd. Biztonságos környezetet biztosít családok számára, nincs személtelés, és vasárnap ökumenikus szentmise várja a hívőket.

GRAPE

Mondhatni a Pohoda kisöccse, kisebb kaliberű, inkább a fiatalokhoz szóló programmal. Ugyanúgy a trencsényi reptéren rendezik meg évente augusztusban. Főképp zenei élményekkel tudunk gazdagodni indie, pop és elektronika zsánerekben. Igazán stílusos, trendi, és a dizájn szempontjából kiemelkedő.

UPRISING

Közép-Európa legnagyobb reggae-re szakosodott fesztiválja, ezt pedig váltja a latino, a hip-hop, a ska, a dancehall, a dubstep, és nemzetközi sztárok is színpadra lépnek. A pozsonyi Aranyhomok területe ad a rendezvénynek otthont augusztusban, a szlovák nemzeti felkelés ünnepén, egy kiváló helyszínen, a tónál. Ezáltal van lehetőség csónakázni, vízibiciklizni, fürdeni. Aki megunná a koncerteket, jógázhat, filmezhet, kreatívkodhat, vagy a gyerekzónában töltheti az idejét.

ATMOSFÉRA

Az Atmosféra igazán különleges környezetben található – a hontnémeti tisztáson, gyönyörű természetben. Főleg szlovák és cseh előadókat hallhatunk (Vec, Nina Kohout...) relaxációképp, beszélgethetünk kontroverz témákról, élvezhetjük az irodalmat, a színházat. Szintén augusztusi időpontban, családias, meghitt hangulatú, kisebb méretű. A hazaindulás napján zárókoncert tesz pontot a hétvégi feltöltődés végére.

MŰVÉSZETEK VÖLGYE

Egy tíznapos, díjnyertes ösztönművészeti fesztivál július végén, amely sima világot jelentő deszkák helyett Kapolcs, Taliándörögd és Vigántpetend falvak tereit kihasználva hozza közeink a színház, a galéria, a koncert szellemét. Zene minden mennyiségben, idén különösen vonzó a kínálat: Elefánt, Carson Coma, Quimby, Koncz Zsuzsa, Zorán, Analog Balaton, A Grund, Margaret Island... Szokásosan lesznek filmek, családi programok, mozgás, színház és egyéb művészetek. Nem kell aggódni, pusztán 3000 közül lehet csak válogatni. :)

FOLKLÓRNY FESTIVAL VÝCHODNÁ

Országunk legnagyobb és legöregebb népi fesztiválja. Július elején látogathatunk el ide, hogy megcsodáljuk a Magas- és az Alacsony-Tátra közelében a szlovák népi hagyományokat, mesterségeket, együnk ínycsiklandó ételeket, de nem utolsósorban táncoljunk, és ámulattal figyeljük a viseleteket. A hazai előadók, csoportok mellett sok külföldről érkező együttes is megmutatja tehetségét.

VIVA MUSICA!

Fő motívuma a klasszikus-/komolyzene és az opera. Rendkívül sokrétű, a kamarazenétől a szimfonikus és experimentális művekig bármit meghallgathatunk világhírű zenészek közvetítése által. Pozsonyban valósul meg június közepétől augusztus elejéig. Egyik érdekessége, hogy mesterkurzusokat is kínál. Lehet választani modern, jazz- és operaénekből. A zongora és a hegedű fortélyait Maxim Vengerov és Polina Osetinskaya mutatják meg. Részt vehetünk tehát mint aktív vagy passzív fesztiválozó. 2022 óta a fesztivál rendelkezik EFFE-díjjal.

GOMBASZÖGI NYÁRI TÁBOR

A felvidéki magyar fiatalok közt nagyon népszerű. A gombaszögi barlang közelében, Szalóc településrészén, a Sajó-völgyben található. A barlang az UNESCO világörökség része. Ismert magyarországi zenekarokkal találkozhatunk, mint pl. a Bagossy Brothers Company, a Bohemian Betyars, az Esti Kornél, a Pokolgép, emellett nemzetközi művészek mutatkoznak be. Autentikus vidéki hangulat, patakparti kemping, workshopok, játékok, fakultációk, közösségi programok várnak. Július közepén hat napig merülhetsz el a tábor és a fesztivál ötvözetében.

SZIGET

Európa egyik legnagyobb open-air fesztiválja, augusztus elején valósul meg az Óbudai-szigeten. Zeneileg eléggé színes – pop, rock, techno, reggae, jazz, house, elektronika, breakdance avagy kabaré: azt választod, amit csak szeretnél. Nagy hangsúlyt fektetnek a szabadságra, az egyenlőségre, a környezetvédelemre, a korlátlan szórakozásra. Aki éjszakai életre vág, azt várja a partizóna reggelig tartó bulikkal. Ha megunnád a hagyományos előadásokat, megtekinthetsz kortárs cirkuszt, akrobatákat, és alkothatsz is. A queer személyekről sem feledkeztek meg. Rengeteg világszínvonalú énekes fordult már meg e szigeten (Billie Eilish tavaly), és 2025 sem kivétel. A profik legprofibbjait üdvözölhetjük Chappell Roan, Shawn Mendes, Nelly Furtado, Charli XCX és mások személyében.

FEZEN

Rock- és metálközpontú fesztivál ismert sztárokkal (Mastodon, Apocalyptica, Epica), de más műfajok is képviseltetik magukat. Barátságos, területileg kisebb, kevésbé zsúfolt. Kevesebb a színpad, viszont az élmény, amelyet nyújtanak, minőségi. A helyszín Székesfehérvár szélén van, az idei időpont július vége, augusztus eleje.

Ha valakit ebből a tíz programból egyik sem győzött volna meg, részt vehet még a Letné Shakespearovské slávnostin Pozsonyban (Shakespeare művei a szabad ég alatt), a Fest Ančán Zsolnán (animációs filmfesztivál) vagy a Kremnické gagyn Körmöcbányán, ahol a vicc határtalan. Sajnos idén a Balaton Sound szünetel, de bízom benne, hogy e szomorú hír ellenére megfogadjátok a tanácsaimat, és kipróbáljátok valamelyik rendezvényt a 10+3 közül. Legyen a vakáció kalandokkal és élményekkel teli!

Popálená Izabella

Versek

Aurora: A haldokló

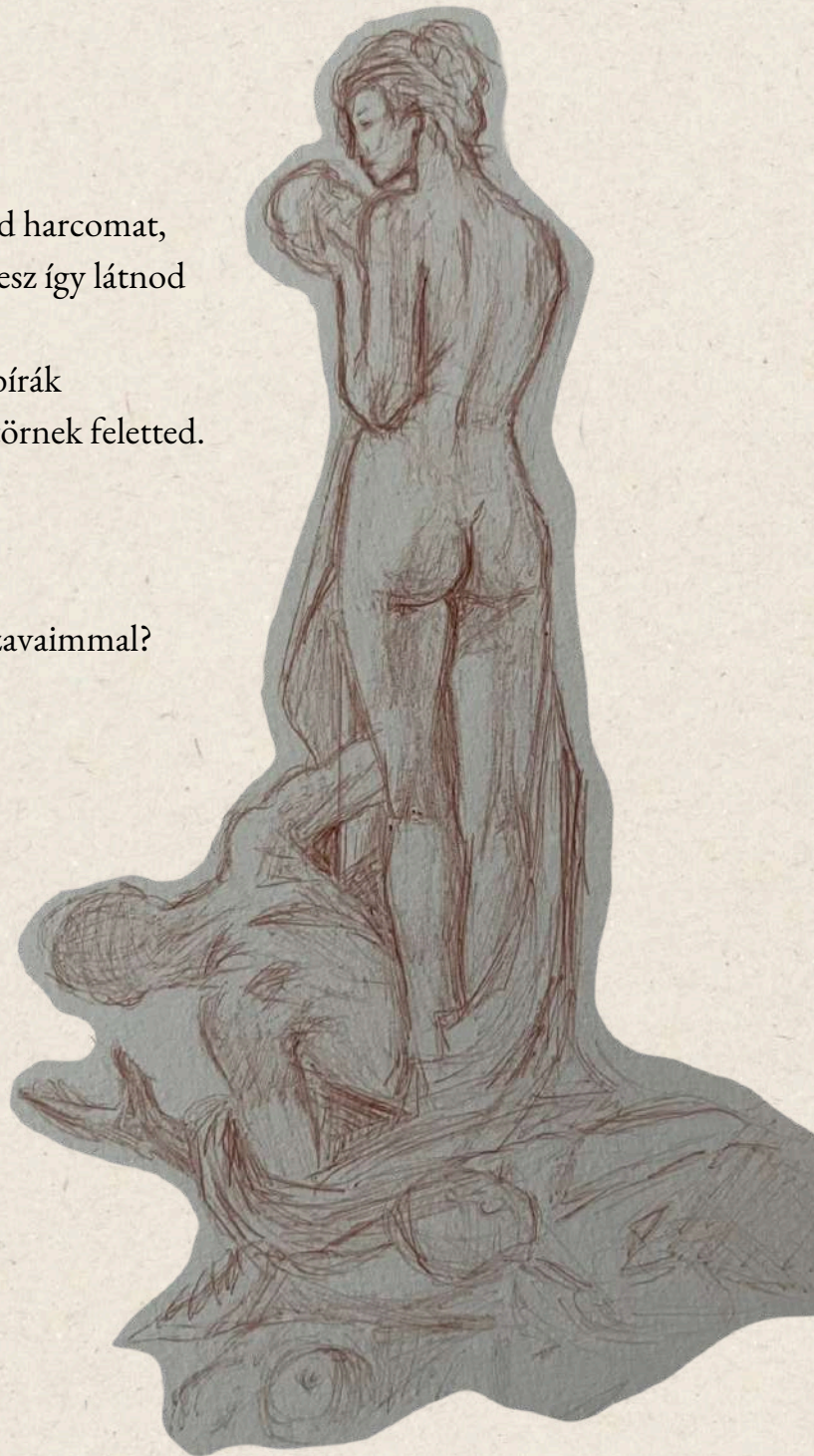
Örvény. Mindjárt bekebelez
Már alig látom a Napot
Lesz-e még fény?
Meglátom-e még a holnapot?

Menekülnék, de nem tudok
Mosolygok, közben botladom
Gondolataimban.
Ki kap el, mielőtt elhagyom e világot hangtalan szavaimmal?

Kattog az agyam
Nem engedi álmodni szemem
Képzetek játszanak undok
Játszmát Velem.
El akarok innen tűnni
De nem lehet.

Elveszve, érzem, bolyongom szélben
Sodor, akár egy falevél.
Nincsen meg céloom.
Mi tenné lelkem élénkké mielőtt
Elalél?

Ó, te, ki nézed harcomat,
Mondd, jót tesz így látnod
Arcomat?
Megállj. Égi bírák
Majd pálcát törnek feletted.

mendemonda

olyanok vagyunk akár a földre kiömlött bor
én az alkohol te az aszfalt
magadba szívsz és eggyé olvadunk
te nem érted miről beszélek
én meg nem tudom máshogy elmagyarázni

álarc

olyan sok jó van benned
olyan sok jó
mutasd meg a világnak
engedd neki hogy úgy lásson
ahogyan én látlak téged

művész vagyok

könnyeimmel festek a vászonra
színekre nem telik
megmutatom neked
és te művésznak nevezel
olyannak aki a lelkével alkot

éjféli gondolatok

esőcseppek az ablakon
könnycseppek a kávémban
a szememben, az arcomon
a szívemen, az ajkamon
este van, és sötét az ég
a háztető madarak
után búslakodik, csendes
kísért az, mi enyém volt rég
árnyékod a sarokban ül
nem mozdul, engem figyel
intek neki, intek neked
mert én még mindig itt vagyok
én
még
mindig
itt vagyok

Viator:
Ha kérdezik

Mit szeretsz?

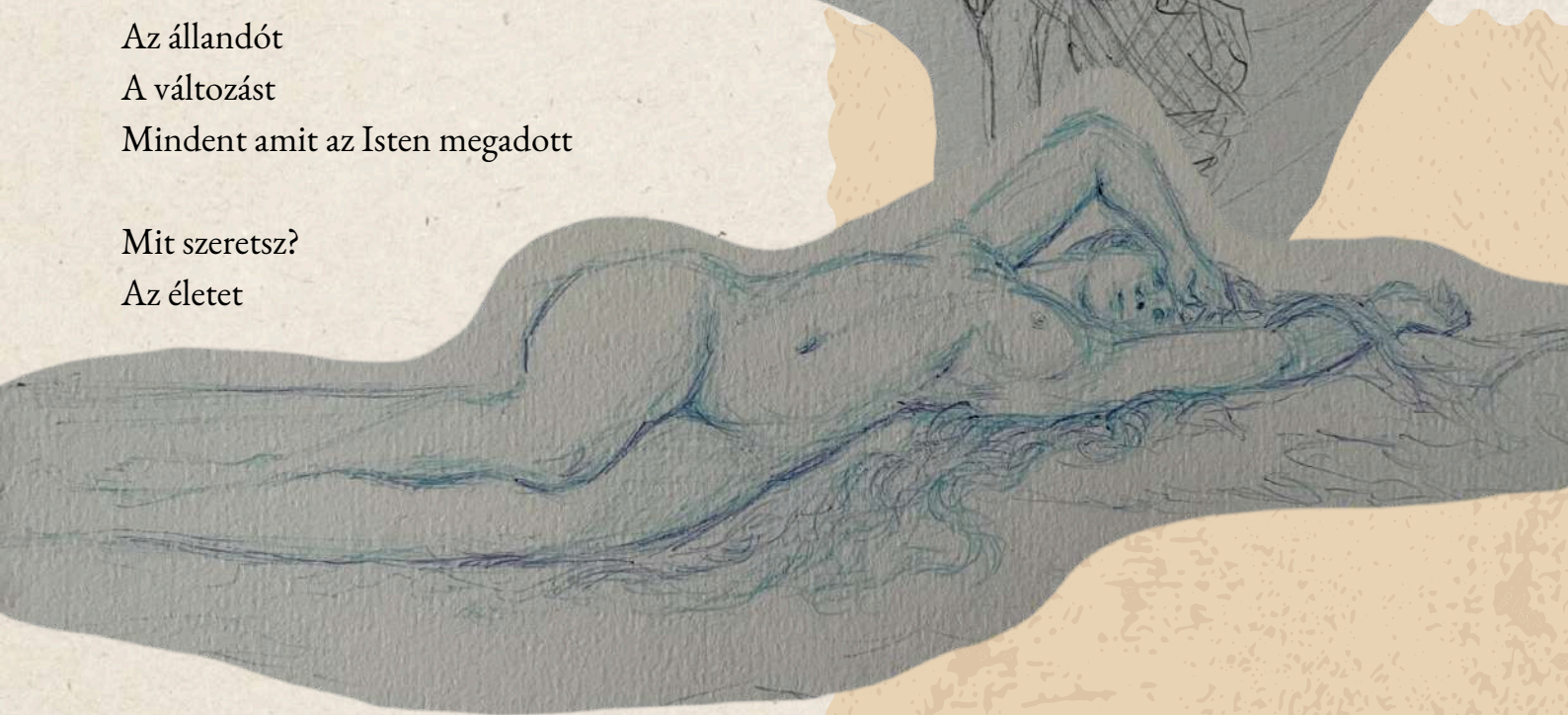
A szép dolgokat
Tiszta érzéseket
Szabad éjszakákat
Finom ételeket

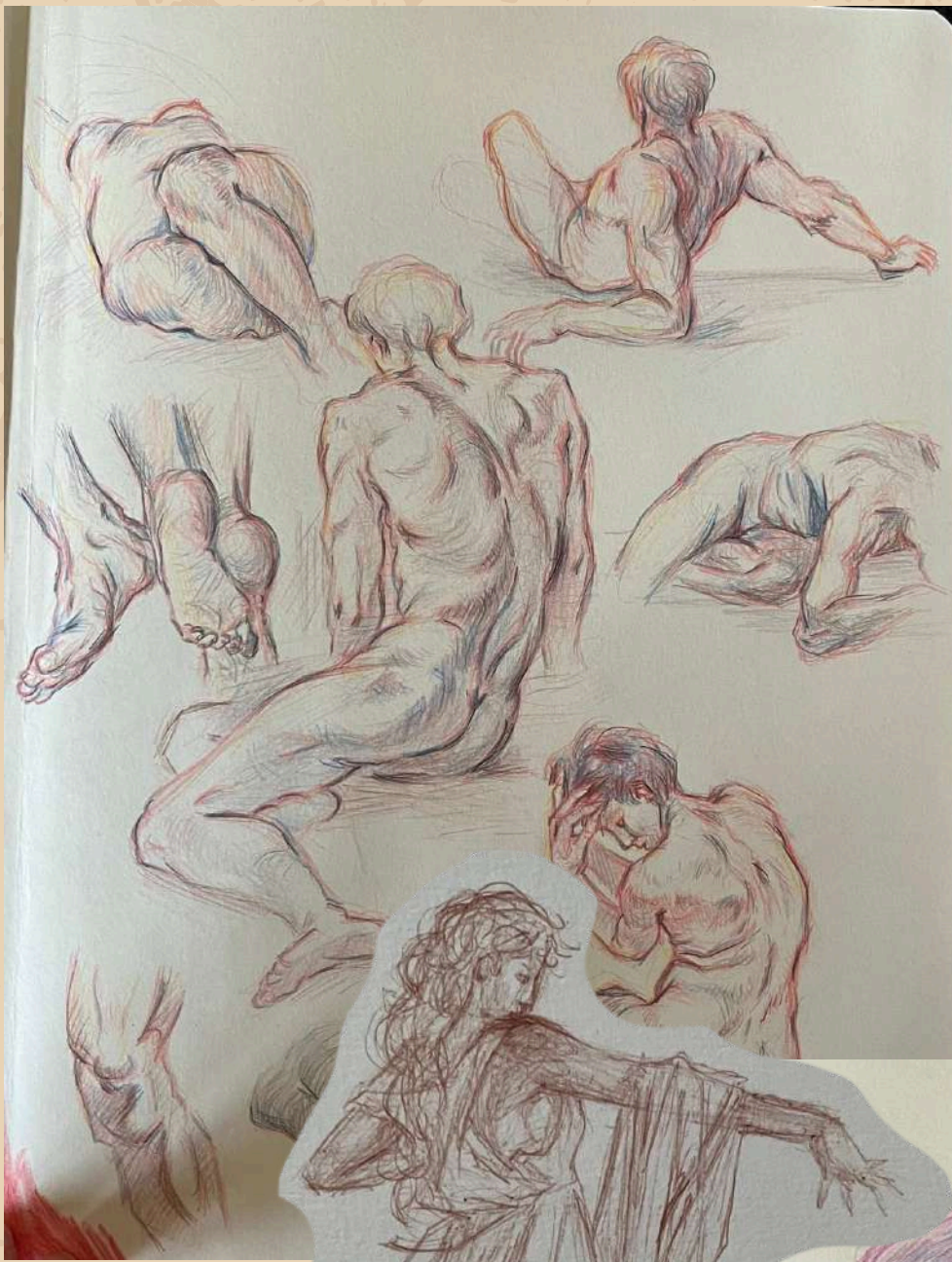
Az édes káoszt,
Melyre rátalál a rend
Bevallott titkokat
Csendes beszélgetéseket

Lopott csókokat
Zöld leveleket
Mély kacajokat
Melyekbe az ember beleremeg

A felhőket
Az állandót
A változást
Mindent amit az Isten megadott

Mit szeretsz?
Az életet

Utolsó találkozó a szünet előtt – könyvklub a Duccán

Közeledik a tanév vége, az utolsó felelések, dolgozatok ideje, de az olvasás még az év végi hajrában sem maradhat el. A gimis könyvklub utolsó megbeszélésére egy májusi szerdai napon került sor: a találkozón különböző elfoglaltságok miatt nem vettünk részt sokan, mégis jó hangulatban telt az együtt töltött idő, középpontban **J. D. Salinger *Rozsban a fogó*** című regényével.

Fröhlich tanárnő mosolyogva, limonádéval és finomsággal várt minket. A szakkört most a szokásostól eltérően egy kis kreativitással indítottuk: egy hatalmas poszterre írtuk fel a főhős, Holden mindennapjainak meghatározó szereplőit, majd magát a tizenhét éves kamasz jellemét beszéltük át. Az életét befolyásoló események, különböző cselekedeteinek indítéka, a családi háttér mind-mind fontos tényező, ha mélyebben bele akarunk látni a karakterbe és annak lelki világába.

Miután lejegyeztünk néhány gondolatot (a faliújság a harmadik emeleti folyosón megtekinthető), körbeültük az asztalt, és kezdődhetett az eszmecsere. Mindenki megoszthatta véleményét, olvasásélményét és azt, kiben milyen érzéseket keltett a mű. Abban egyetértettünk, hogy egyikünk sem ítéli el Holdent, noha a főhős néhány tetteről nem feltétlenül vélekedünk pozitívan. A regény viszonylag rövid, néhány napot ölel csak fel, viszont több minden történik, ráadásul vannak homályosabb részek a cselekményben, amelyeket kissé eltérően értelmeztünk. Ezért is beszéltük át jó alaposan a könyvet, hogy senkiben se maradjanak kérdőjelek, már ami az eseményeket illeti.

Egy rövid személyes véleményt idebiggyesztenék, ha nem bánjátok: nekem nagyon tetszett a könyv. Igaz, fenntartásokkal kezdtem neki, de azt kell hogy mondjam, minden egyes oldalért megérte. A cselekmény egyszerű és követhető, a regény könnyen olvasatja magát, ráadásul terjedelmében sem hosszú, éppen ezért tökéletes olvasmány volt a sulis napokra. A főszereplő egy kamaszéveiben járó fiú, akinek a jellemében, a világlátásában, de akár megnyilvánulásaiban is magukra ismerhetnek a mai kor tinédzserei. Elgondolkodtató regényről van szó, amit élvezni, és amiből tanulni szintúgy lehet. Aki esetleg olvasnivalót keres a nyárra, bátran ajánlom figyelmébe ezt a könyvet!

A szakkör végén felvetettük, hogy találkoznánk még egyszer, valamikor június folyamán, de végül úgy határoztunk, hogy szeptemberben, az új iskolaévben ül össze megint a csapat. Az újabb olvasmányról egyelőre még nem sikerült döntenie, viszont a nyári napokon nincs annál kellemesebb, mint a hűsben, esetleg a tengerparton egy jó könyvvel a kezünkben ücsörögni, így biztos vagyok benne, hogy az év legmelegebb időszaka sem marad olvasnivaló nélkül :)

Elérkezett a tikkasztó hőség és vele együtt lassanként a nyári szünet is. Ha egy üres délutánra keresel valamit egy hideg limonádé mellé, olvasd el a júniusi ajánlónkat! Ugyanis néha nemcsak a medencében jó elmerülni, a képzelet világa is ugyanúgy felfrissíthet!

STRAND, PAPUCS, SZERELEM

Egy lepukkant kemping, vadkacsák, esküvő, egy nem várt csók és egy esernyő, amelynek nem lötyögnek az illesztései... Bogi nyara korántsem úgy sült el, ahogy azt ő elképzelte. A szabadnapjait édesapja roskadozó nyaralójában kellett eltöltenie. Eddigi tapasztalataiból kiindulva összeír egy listát arról, mit NEM szeretne csinálni a nyáron, terveit azonban fenekestül felforgatja néhány nem várt esemény, zűrzavarok, illetve pár újdonsült barát.

Király Anikó magával ragadóan könnyed stílusának köszönhetően ez pont az a könyv, amit az ember egy ültő helyében képes lenne elolvasni. Egyszer. Meg még egyszer. És még egyszer... Ez nem az a sablonos nyári könyv, amitől úgy érezzük, mintha nem olvastunk volna semmi különlegeset, maradandót. A könyv tele van eredeti karakterekkel, akikkel a legtöbben azonosulni tudunk, elképesztő helyzetekkel és izgalmas kalandokkal, és mindezt az író zseniális humora forrasztja egybe. Tehát ha valami különleges, poénokkal teli olvasmányt keresel a nyárra, ezt a kötetet csak ajánlani tudom.

„Ha tudná, magamban mennyiféle módszerrel léptem le tőle meg anyától Alaszkába, hogy szakállat növezzek, rönkházat építsek, kezemből medvéket etessek, és remeteként éljek, rögtön más lenne a véleménye.” (Király Anikó)

FEHÉR ÉJSZAKÁK

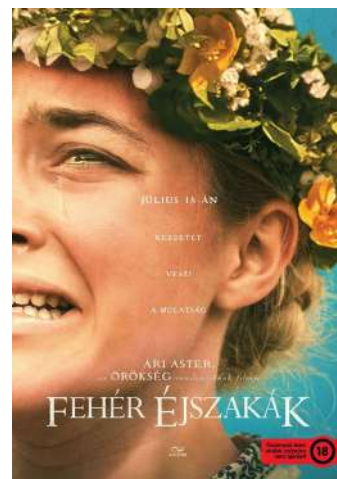
Néha jó elmenekülni a valóság elől, és mi lenne a legmegfelelőbb erre, mint egy szimbólumokkal és mély gondolatokkal teli horrorfilm, amely hetekkel a megnézése után is garantáltan eszedbe jut majd?

A Budakeszin forgatott mű főszereplője egy fiatal amerikai pár, akiknek kapcsolatából már jó ideje hiányzik a szikra. Christian éppen szakítani készül barátnőjével, Danival, azonban a lány tragikusan elveszíti a családját. Ezért aztán úgy érzi, muszáj elmennie a barátaival szervezett nyári utazásra Svédországba, ahol egy apró, a külvilágtól elzártan élő kollektívát látogatnak meg a hagyományaik megfigyelése céljából. Azonban a csoport eleinte ártatlannak tűnő szertartásai egyre bizarrabbak lesznek, és a fiatalok kénytelenek szembesülni saját hibáikkal annak érdekében, hogy hazajussanak...

A film a szó szoros értelmében nem ijesztő, sokkal inkább, kihasználva a 2 órás hosszát, szinte észrevehetetlenül apró lépésenként egyre nagyobb nyomást helyez a nézőre, és mire az ember feleszmél, már alig tud levegőt venni. Ez a mestermű nem való azoknak, akik ijedősek vagy pörgős akciófilmre vágnak, azonban ha egy lassú folyású, gyönyörűen kibontakozó „mesét” szeretnél látni teli népi elemekkel, amely a kis svéd szektán keresztül bemutatja az emberi gyász lerázhatatlanságát és az egészségtelen kapcsolatok dinamikáját, akkor ez a film pont neked való.

A magány, az ősi kapcsolódásra vágyó ösztönünk messzi mélységekbe tud rántani. Ne várd, hogy gyors legyen, vagy hogy megrémülj! Csupán figyelj a lenyűgöző képi világot, hallgasd az egyszerre ismerős és idegen népi dallamokat, és hagyd magad lenyűgözni.

„Úgy érzed, hogy megtart téged? Otthon érzed magad mellette?” (Pelle)

Mindenkinek vannak nehezebb pillanatai és napjai, rossz hangulata, ez ellen nem tudunk tenni. Előfordulhat, hogy ilyenkor dühösek és ingerültek vagyunk, nagyon hamar felkapjuk a vizet, vagy éppen elveszítjük az életkedvünket, a motivációnkat bizonyos dolgokkal kapcsolatban (legyen az munka, tanulás, hobbi). Ismételten itt volnék két témával, amelyekről azt gondolom, szerves részei a mindennapjainknak, mégis küzdenünk kell velük. Ennek kapcsán összeszedtem néhány apróságot, amelyek nálam beváltak, és mentálisan segíteni tudtak. Remélem, hasznosnak találjátok majd őket!

PRODUKTIVITÁS

Néha nagyon nehezebb esik az embernek az, hogy egy fárasztó nap után a suliban/munkahelyen még elvégezze a feladatait, és rávegye magát a produktív tevékenységre. Én is gyakran küzdök ezzel, úgyhogy tudom, miről beszélek. Van viszont pár dolog, ami segíteni tud, és akár nektek is a hasznosokra lehet, ha esetleg hasonló szituációban vagytok.

Kevesebb mint két perc – Gyakran úgy veszem rá magam a dolgok elvégzésére, ha megnézem, mennyi időt vennének igénybe. Az apróságokat, amelyek két perc alatt is elintézhetőek, azonnal megcsinálom. Ilyen lehet a földön heverő ruhák összehajtása, vagy egy gyors rendrakás. Ha pedig egy adott dolognál több időre lenne szükségem, mint két perc, előre eltervezem, mikor fogom megcsinálni.

Tenni vs. halogatni – Azt mondják, valamire rávenni magunkat ugyanannyi energiát igényel, mint félretenni és halogatni azt. És ha ez tényleg igaz, akkor talán észszerűbb az első mellett dönteni.

Fontossági sorrend – Sokat segíthet, ha leírjuk a tennivalókat, és esetleg mellé azt, mikorra kell őket elvégeznünk. Átlátható listát kaphatunk így, ami alapján haladva biztosan nem marad ki semmi, ráadásul időben készen leszünk a teendőinkkel.

<i>Teendő</i>	<i>Határidő</i>
☐	.. / .. / ..
☐	.. / .. / ..
☐	.. / .. / ..
☐	.. / .. / ..
☐	.. / .. / ..
☐	.. / .. / ..

TÚLGONDOLÁS

A túlgondolásról, úgy gondolom, kevés szó esik, annak ellenére, hogy sok személyt a környezetemből érint, és talán vannak még jó páran, akiket napi szinten foglalkoztat. Ez a téma számomra különösen fontos, ezért is akartam mindenképpen megemlíteni. Igyekeztem elhozni nektek néhány olyan tanácsot, amely remélhetőleg pozitív lenyomatot hagy a mentálisan nehezebb időkben.

Kiírni magadból – Sokat tud segíteni a gondolatoknál, ha papírra vetjük őket. Nem kell szép körmondatokban vagy összefüggő szövegben fogalmazni, mert felesleges. Számomra hatékonyabb, ha csak foszlányokban írom le mindazt, ami a fejemben zajlik. Bár a kézzel való írás híve vagyok, erre nem mindig van lehetőségem, de a telefonos jegyzet is ugyanúgy megfelel a célnak.

Mások véleménye rólunk – Rengeteg megtörtént szituációt visszajátszok a fejemben, mert attól félek, a viselkedésem esetleg kínos volt. De aztán egy idő után megfigyeltem, hogy a helyzetekből nem is rémlik a másik magatartása, sokkal inkább az én fellépésem marad meg. Ebből pedig arra következtetek, hogy mások is a saját viselkedésükre emlékeznek jobban, és az aggodás, miszerint a „ciki” megnyilvánulásaink miatt elítélnék minket, talán nem is helytálló.

A múlton a jelenlegi aggodás nem tud változtatni – Talán sokatoknak ismerős a helyzet, hogy olyasmin agyaltok, ami napokkal, akár hónapokkal vagy évekkel ezelőtt történt. Nem vagytok egyedül, ez nálam is viszonylag gyakori. Ilyenkor én mindig igyekszem magam arra emlékeztetni, hogy minden okkal történik. Lehet, hogy nem ismerjük az okot – még –, de attól még ott van. És hiába térünk rá vissza agyban bizonyos időközönként, már nem tehetünk semmit. Ha pedig ezt sikerült tudatosítani (hogy nem tehetünk semmit), akkor talán mentálisan eljutottunk arra a szintre, ahol képesek vagyunk elengedni (és nem elfelejteni) mindazt, ami az elménkbe kapaszkodik.

Remélem, tudtam segíteni néhány dologgal kapcsolatban, és esetleg magatokkal visztek valamit a gondolatokból :)

Dávid Dóra

Nyári ízek a konyhában

Egy kis frissítő a melegebb napokra

A nyár a napsütésről, a pihenésről és a könnyen összedobható finomságokról szól! A finom gyümölcsökből, zöldségekből és egyéb hozzávalókból percekben belül elkészíthetünk néhány egyszerű, de nagyszerű fogást. Az alábbiakban két olyan receptet hoztam el nektek, amelyek könnyen összedobhatóak, és nyári hangulatot csempészhettek akár a borúsabb napokba is.

EPRES LIMONÁDÉ

Hozzávalók 4 személyre:

2 közepes citrom

30 dkg eper

10 dkg cukor

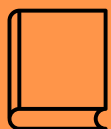
1 liter hideg víz

Elkészítés: 5 perc

Kellékek: turmixgép, szűrő, edény, kancsó, poharak

Forrás: sobors.hu

A citromokat hámozzuk meg, és kockázzuk fel. Az epret tisztítsuk meg, és a citromdarabokkal együtt tegyük turmixgépbe.

Adjuk hozzá a cukrot és a víz felét, és 2 perc alatt pürésítsük le. Az így kapott gyümölcspépet szűrjük át apró lyukú szűrőn, és osszuk szét 4 egyforma pohár között.

Öntsük fel a maradék vízzel, és tetszés szerint jégkockákkal kínáljuk.

RÁKÓCZI TÚRÓS POHÁRKRÉM

Hozzávalók 2 adaghoz:

12 dkg vajás keksz

16 dkg zsírszegény túró

0,8 dl görög joghurt

2 tk méz

0,5 db citrom reszelt héja

2 ek baracklekvár

2 ek összezúzott dióbél

Elkészítés: 15 perc

Kellékek: zacskó, desszertes pohár, serpenyő

Forrás: mindmegette.hu

A kekszet durvára törjük egy zacskóban, akár sodrófa segítségével. Ha ezzel megvagyunk, a desszertes pohár aljára szórjuk.

A túrót alaposan elkeverjük a görög joghurttal, majd a mézzel és a citromhéjjal. Az így kapott keveréket a kekszmorzsa tetejére kanalazzuk, aztán a baracklekvárt is szépen elosztatjuk rajta.

Végül egy száraz serpenyőben kissé megpirítjuk a durvára darabolt diót, és megszórjuk vele a desszert tetejét.

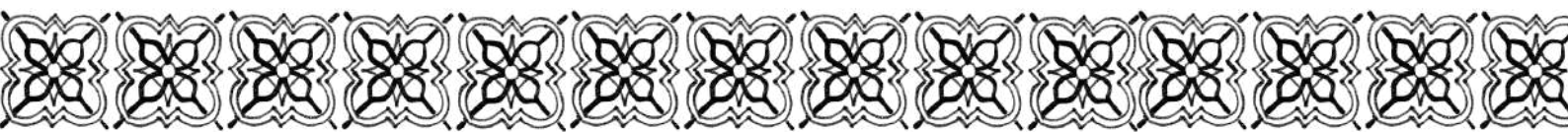
Fogyasztás előtt érdemes egy fél órára hűtőbe tenni a pohárkrémet.

Jó étvágyat!

Összeállította: Dávid Dóra

Évösszegző

Idén sem szűkölködött a tanév programokban, sőt annyi volt, hogy fejben tartani az összeset szinte lehetetlen feladat. Íme egy évösszegző, amely segít kicsit visszaemlékezni az együtt töltött pillanatokra. Nem fért bele természetesen minden esemény, aki kíváncsi, és úgy érzi, valami kimaradt, az pörgesse vissza iskolánk FB-oldalát, vagy böngésszen kicsit a honlapunkon...

Szeptemberben újra megtelt élettél az iskola. Az elsősök először lépték át az osztálytermek küszöbét, a legfiatalabb gimnazisták pedig izgalommal indultak neki az új szakasznak. Sokan már nem is voltak ismeretlenek egymásnak, hiszen augusztus végén megrendeztük a gólyatábort, ahol a jövődöbéli elsősök együtt tölthettek két napot. A tábor ottalvós volt, sok játékkal, csapatépítő programmal és ismerkedéssel. Ennek köszönhetően a szeptemberi iskolakezdés már sokkal könnyebben ment – a folyosón nem idegen arcok, hanem új barátok köszöntek vissza. Ahogy teltek a hetek, az élet beállt a szokásos kerékvágásba.

Októberben megtartottuk a hagyományos gólyaavatást is. Ez minden évben kiemelt esemény a gimnáziumban. Az új diákok különféle vicces feladatokon és játékokon keresztül váltak hivatalosan is a közösség részévé. A hangulat végig felszabadult volt, és az esemény után senkinek sem volt kétsége afelől, hogy a gólyák már teljes jogú „duccások”.

Novemberben a Diáknapi hozott egy kis lazítást a tanulás mellett. A Diákönkormányzat szervezésében izgalmas programokkal telt meg az iskola: vetélkedők, ügyességi és kreatív feladatok, fordított órák, valamint közös játékok várták a résztvevőket. Ez a nap mindig remek lehetőség arra, hogy a különböző évfolyamok jobban megismerjék egymást, és egy napra más szerepbe kerüljenek a diákok – ők irányítják az eseményeket.

December a karácsonyi készülődés jegyében telt. Az osztályok adventi díszekkel tették otthonosabbá a tantermeiket, és karácsonyi műsorokkal, jótékonysági akciókkal is készültek. A szeretet ünnepére közösen hangolódunk, ami még szorosabbra fűzte az iskola közösségét.

A téli szünet után **januárban** új lendülettel indult újra az élet. A sport és a művészetek is hangsúlyt kaptak ebben az időszakban. Több diákunk részt vett versenyeken, a bábosok pedig ismét megmutatták tehetségüket.

Februárban megrendeztük a pályaaorientációs napot. Meghívott előadók segítettek eligazodni a diákoknak abban, merre induljanak tovább a jövőben. Volt szó különböző foglalkozásokról, egyetemekről és az életpálya tervezéséről is. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a tanulók tudatosan készüljenek a továbbtanulásra, és hogy ehhez minden támogatást megkapjanak. Ezenkívül a már hagyománynak számító diákbál sem maradhatott el, amelyet idén is a harmadikosok szerveztek Hollywood témában.

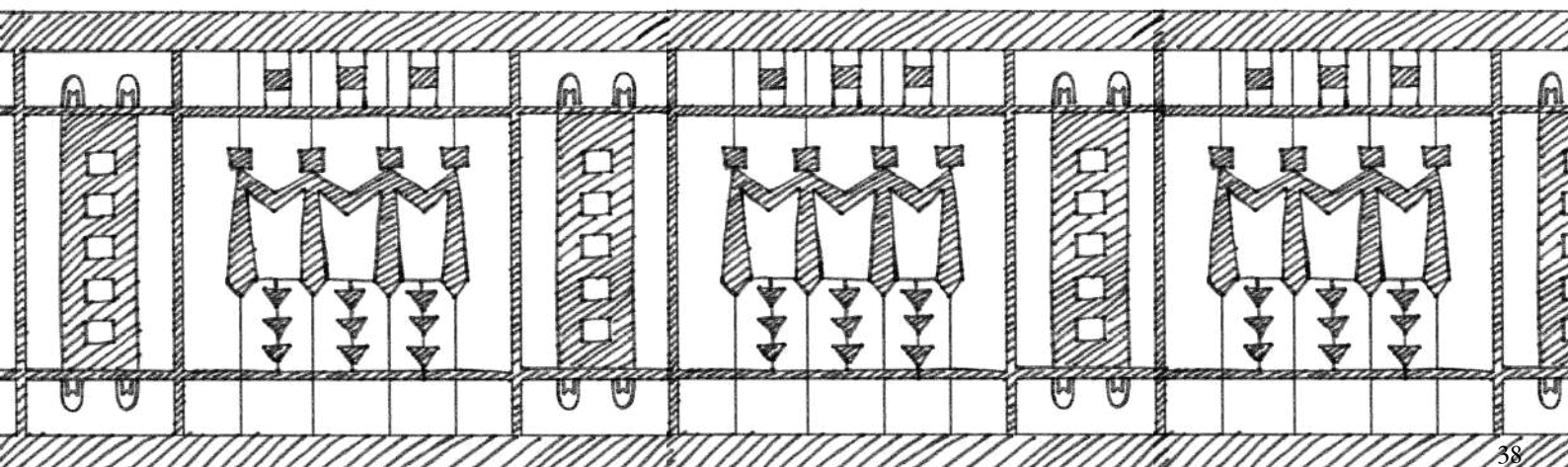
Márciusban megtartottuk a Tompa Mihály szavalóverseny járási fordulóját, amelyen több tanulónk is továbbjutott a következő körbe. A verseny mindig különleges alkalom azok számára, akik szeretik a verseket, és bátran kiállnak a közönség elé. A tavasz közeledtével a hangulat is egyre élénkebb lett, a szünet előtti időszakot izgató várakozás és készülődés töltötte ki.

Az **április** igazán mozgalmas hónap volt, főleg az environmentális napok miatt, amelyek különösen színes és tartalmas programot nyújtottak. Az esemény több napon át zajlott, és középpontjában a fenntarthatóság és a környezettudatosság állt. Volt fotópályázat: a természet szépségét és problémáit kellett lencsevégre kapni; divatbemutató, amelyen a tanulók újrahasznosított anyagokból készült ruhákat mutattak be. Ezek mellett diákok és meghívott előadók is tartottak előadásokat környezetvédelemről, természetvédelemről és olyan témákról, amelyek a mindennapjainkban is fontosak. Az egész iskolát megmozgatta ez a programsorozat, és mindenki egy kicsit másképp kezdett nézni a világra.

Májusban már érezni lehetett, hogy a tanév vége közeledik. A végzősök a vizsgákra készültek, és sor került - a márciusi írásbeli érettségi folytatásaként - a szóbeli érettségire is. A felvételi is e hónapban zajlott az új elsős évfolyam számára – izgalmas időszak volt ez mind a tanároknak, mind a jelentkezőknek. Továbbá kiértékeljük az osztályok versenyét, amely az egész tanévben zajlott. Az idei nyertes a IV. B osztály lett, ők egy szabadnapot vehettek ki, még mielőtt elballagtak volna.

Egy ilyen tanév után bátran mondhatjuk: rengeteg élmény, tudás és közös munka fért bele ezekbe a hónapokba. A Duna utca közössége idén is bizonyította, hogy mennyi tehetséges tanuló jár az iskolába.

Écsy Eszter

Aranyköpések

„... kiobbansz, mint a függetlenségi háború Amerikában...”

Diák: A maga pontjai alapján állítottam össze a prezit!

Tanár: Egy nagyon rossz viccel élve, az én pontyaim már elúsztak...

„Hogy ölték meg Husz Jánost? Leszúrták egy sikátorban?”

Felelet közben a tanár: „Nehezett mondtam, ezzel nem biztos, hogy segíték. Mondjuk nem is akarok segíteni...”

„Ne legyen a felmérőben térkép. Én olyan vagyok, mint Dóra a felfedező. Tehát vak.”

„Az ember tragédiája című alkotás XII. színének helyszíne: a kataszter.”

Felelés közben:

Tanár: Belekérdezhetek? Hát persze, hogy belekérdezhetek, én vagyok a tanár!

Tanár: Gyerekek, hol játszódhatott ez a részlet?

Diák: A színpadon.

„Ezek a csángók el...kolbászoltak a magyaroktól”

„Maréria Terézia”

„Tanárnő, maga teleportál?”

„A párizsi Notre-Dame című Hugo-regény főszereplői Quasimodo, Esmeralda és Frodo.”